

CEPTEK

VASZIAK

vasz, s bizony sokszor gyúlnak a tavalyi ruhák, ezért érdemes egy kicsit talanabb, de több vitamint készíteni. Együnk milt, tojást, főzzünk b... Ezekhez ajánlunk most:

ZÖLDSÉGLEVES

át, két fehérrépat, egy zellert és egy burgonyát apróra, s olajban vagy k meg. Kevés liszttel és al hínstük meg, engedjük meg, s ha van, te... két karika zöldséppaprikát, megfőtt, személyenként be egy-egy tojást, de vi... nagyvon forrjon a leves, főfő. Ha le vesszük a tűz... bele egy csomag frissen f... emzöldet és ízét sze... esztük a levest.

SZI SALÁTA:

szelón reszeljük le két epát, s tegyük üvegtálba, egy csomag szeletekre vák... két, egy-két csomag ap... agymát és egy darab szé... agott fejessalátát. Ízies... ink salátacettel, öntsük... össze. Kevés pirospap... t borssal hínstük meg és díszítjük keménytojás

ÚS GOMBÁVAL:

it vöröshagymát zsirom nyassunk meg, majd 5-30 deka vagdalt gom... pár percig. Utána hín... vés liszttel és vegyük le... tegyük fel egy fel... rövid lén főni, s hús... séggel zöldségljűk be... húsleves fel a gombás... bele a húsdarabokat és... a kész, két tojássárgáját... két deci tejjel, ke... telbe, s tegyük bele zöldségrezselmet és tö... köretet adunk a gombás... zst a húsleves engedjük... ele a megfőtt és kockára... at és fehérrépat.

VESEPECSÉNYE:

eket verjük kis, s olaj... ket. Utána egy lábasban egy-két apróra vagdalt... rájuk rá a húszeleteg... felszeletelt gombával... ra egy kis vízzel. Ha ké... somag petrezselyemzöld... úry deci tejjel keverjük... úrével tááljuk.

ÜKÖRTOJÁSSAL

szert készítünk fasirt... unk belöte gombócokat... omjunk egy kis mélye... egy kiszírozott sütő... bókot tetejét olvasztott... fjal kenjük meg, aztán... tóból, s mindegyik kis... ink egy-egy nyers tojást... egyik vissza újra a sü... k, amíg a tojásfehérje... hánk arra, hogy a tojás... aradjon. Forró burgo... salátával tááljuk.

tatódik precen mérése

LAKOSSÁGHOZ

városi Tanács V. B. ... kedési osztálya tá... kosságot, hogy a vá... tét ütemének — Csa... ságtelep, Létai út, zótti terület — elké... ndulnak a III. és IV... nunkálatai. Ez kiter... —Nyíregyháza vas... állomás északi ha... sor, Szoboszlói út, a... dűbösözörmény vas... utca, Honvéd utca, ... lli utca, Árpád tér, ... tca közötti területre... nkálatok során meg... a birtokhatártérés... rkepezéshez szüksé... pontok. A megjelölés... ete szegéllyel ellá... st lemezzel, fehér... lve — burkolaton... festett figyelemfel... ténik.

építési és közlekedé... akosság figyelmét, ... st ne akadályozza, a... munkájukban támo... zott megjelöléseket, ... rongálja. A birtok... fenntartása a meg... negsemmissült jelek... vonatkozó jogszabá... n a tulajdonosok kö... e anyagilag őket ter... zandékos vagy gon... záló megrongálása, ... ntéstét von maga

HAJDÚ-BIHARI

Világ proletárijai, egyesüljétek!

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

XXIX. ÉVFOLYAM
83 SZÁM
ÁRA: 1,20 FORINT
1972. IV. 16., VASÁRNPAP

Az MSZMP Központi Bizottságának május 1-i jelszavai

1. Világ proletárijai, egyesüljétek!
2. Éljen május 1., a nemzetközi munkásosztály seregszemléje!
3. Éljen és erősödjék a nemzetközi munkásosztály harci egysége!
4. Éljen korunk legyőzhetetlen eszméje, a marxizmus-leninizmus!
5. Éljen a Szovjetunió, a szocializmus, a haladás, a béke legfőbb ereje!
6. Éljen és virágozzék a magyar és a szovjet nép testvéri barátsága!
7. Éljen és erősödjék a testvéri szocialista országok egysége!
8. Békét, biztonságot Európának, a világnak!
9. Forró, testvéri üdvözlét az amerikai imperializmus ellen hősiessen harcoló vietnami népnek!
10. Köszöntjük a szabadságukért és függetlenségükért küzdő indokínai népeket!
11. Támogatjuk a társadalmi haladásért, az agresszió ellen küzdő arab népeket!
12. Testvéri üdvözlét Afrika, Ázsia, Latin-Amerika társadalmi haladásért küzdő népeinek!
13. Előre a lenini úton, a szocialista Magyarországra!
14. Éljen a szocializmust építő magyar nép!
15. Munkások! Parasztok! Értelmiségiek! Vigyük sikerre a párt X. kongresszusának határozatait!
16. Előre a IV. ötéves terv megvalósításáért!
17. Éljenek a szocialista munkaverseny résztvevői!
18. Üdvözljük a szocialista brigádok tagjait, a munkaverseny élharcosait!
19. Éljen és erősödjék a szocialista nemzeti egység!
20. Éljen a Magyar Szocialista Munkáspárt, társadalmunk vezető ereje!
21. Éljen és virágozzék szocialista hazánk, a Magyar Népköztársaság!

József Attila emléktalálkozó Polgáron

Kunszentmártoni és makói, monori és ózdi, soproni és székelyfehérvári, budapesti és polgári gimnazisták, szakközépiskolások adtak találkozót egymásnak tegnap, szombaton Polgáron, a József Attila Gimnáziumban.

A találkozónak neves vendégei voltak: *Gosztonyi János* művelődésügyi miniszterhelyettes, *dr. Makai Ödön* József Etelek, *dr. Beniczky József*, a Művelődésügyi Minisztérium főosztályvezetője, *Gálos Tibor*, a minisztérium főelőadója, *Fodor András* költő és *Keresztes Emil* Kossuth-díjas színművész személyében. A találkozó programja délelőtt fél tizenegyre kezdődött, amikor is megnyílt az a képzőművészeti kiállítás, amely József Attilának állított emléket. A délelőtti programjában szerepelt még a szavalóverseny lebonyolítása; az eredményeket este 6 órakor hirdették ki. Az emléktalálkozót Keresztes Emil előadójestje zárta.

Veres Péter-portrét avattak Balmazújvároson

Balmazújváros szülötte, Veres Péter portróját bensőséges ünnepség keretében adták át szombaton, április 15-én délelőtt 11 órakor Balmazújvároson. A megjelenteket, az író családját, barátokat és tisztelőket, a társadalmi és tömegszervezetek képviselőit *Fodor Péter*, a Művelődési Központ igazgatója köszöntötte, majd *Elek Sándorné*, a Hajdú-Bihar megyei Tanács művelődésügyi osztályának helyettes vezetője adta át a megyei tanács ajándékként a községnek Veres Péter olaj technikájú, nagy méretű, egész alakos portróját, amelyet *Biró Lajos* debreceni festőművész készített.

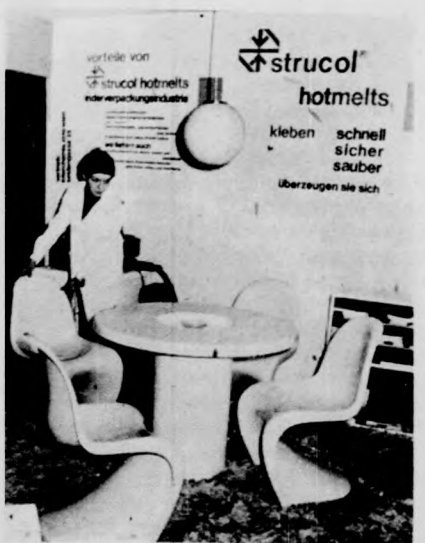
Balmazújváros lakóinak nevében *Szeifert Imre*, a községi tanács elnöke vette át a képet, majd *Székelyhídi Agoston* irodalomtörténész, esztéta tartott képvátó beszédet.

HUNGAROPLAST '72

A HUNGEXPO és a Chemolimpex immár, negyedik alkalommal nyitotta meg műanyagipari kiállítását HUNGAROPLAST '72 címen a Budapesti Nemzetközi Vásár 27-es pavilonjában, amelyen 14 ország több mint száz cége, köztük 34 magyar mutatja be újdonságait. A felső képen a Pest megyei Vegyi és Divatcikkipari Vállalat rilisan bevonatú korróziógátló anyaggal bevont tárgyakkal, epoxigyanta-féleségekkel, valamint műanyag golyóstollalval tetszést aratott. Az alsó képen Struyck NV, Zutphen holland cég modern műanyag bútorai érdekes színeket ad a kiállításnak.

(Fotó: Bozsán Péter—KS)

Szerdára összehívták az országgyűlést

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az alkotmány 12. paragrafus (2) bekezdése alapján az országgyűlést 1972. április 19. napján (szerda) délelőtt 11 órára összehívja.

Ülést tartott a megyei tanács

Szombaton délelőtt ülést tartott a Hajdú-Bihar megyei Tanács. Részt vett a tanácsülésen *Karakas László*, a megyei pártbizottság első titkára is.

Első napirendi pontként a lejárt határidejű tanácsülési határozatok végrehajtásáról szóló elnöki jelentést *dr. Ambrus István* terjesztette elő. Ezt követően hangzott el a megyei tanács végrehajtó bizottságának beszámolója az 1971. évi tervek végrehajtásaként elért eredményekről, irányító és ellenőrző tevékenységéről.

A jelentéshez először *Papp Ferenc*, a TIVIGIZ igazgatója szövegeztet, majd a lakáskérdés megoldása mellett az öntözési gondokról beszélt *Szathmári Károly*, a debreceni járási hivatal elnöke a tanács rendszer korszerűsítésének tapasztalatairól, *Czakó Zsuzsanna*, a KISZ megyei bizottságának titkára ifjúságpolitikai kérdésekről, *Antal Tibor*, a megyei tanács ipari osztályának vezetője az 1971-es év termelési eredményeiről beszélt.

Ezután került sor *Karakas László* felszólalására. A párt-végrehajtó bizottság nevében köszöntötte a megjelenteket, és adott tanácsot a további munka hatékonyságának növelése érdekében. Beszélt a részletes intézkedési terv szükségességéről és örömmel állapította meg, hogy a tanács munkájában egyre nagyobb szerepet kap a szakszerűség. Felhívta a figyelmet a testületi tevékenység további erősítésére, valamint a határozatok végrehajtásának fokozottabb ellenőrzésére.

Ezután *Rácz Sándornak*, a NEB elnökének beszámolóját vitatták meg a Hajdú-Bihar megyei Népi Ellenőrzési Bizottság 1971. évi irányító és ellenőrző tevékenységéről.

A megyei tanács ipari, szolgáltatási és kereskedelemellátási bizottságának munkájáról, valamint a további feladatokról *Tokaji László*, a tanács elnökhelyettese terjesztette elő beszámolót. Jelentős helyet foglalt el ebben a szolgáltatási és karbantartási hálózat további korszerűsítésének gondja. Az előterjesztéshez számtalan hozzászólás hangzott el. *Mosolygó Jánosné* a zöldség- és gyümölcsellátás megoldatlanságáról beszélt. *Becski Ede*, a KISZOV elnöke a három hajdúvárosi szolgáltató hálózatának korszerűsítési lehetőségeiről beszélt, és felvetették a szolgáltató iparban dolgozók szakmai továbbfejlesztésének szükségességét és lehetőségét. A felszólalásokra *dr. Kolozsvári Lajos* vb-titkár válaszolt és ígéretet tett arra, hogy a felmerült problémák megoldása érdekében vizsgálatot indít, melyről a következő tanácsülésen tájékoztatja a testületet.

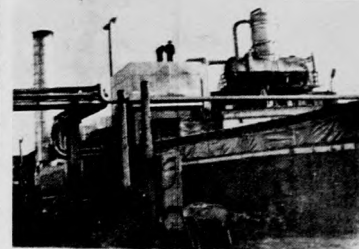
Az interpellációk közül *Zeke László* hajdúhadházi tanács tagja a községi ivóvíz- és szennyvízrendszerről beszélt, *Kovács Károlyné* sárvári tanács tagja pedig községi villanyhálózatának bővítését szorgalmazta.

A szombati tanácsülésen *dr. Fülöp Imrét* felmentették korábbi tisztségétől, mert új munkakörbe helyezték és helyette a megyei tanács *Tóth Imrét* nevezte ki a megyei tanács vb. mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályának vezetőjévé.

545,911

Minden gazdasági vezető tudománya

Új otthonok melege és gondja

25 éve született az első magyar népgazdasági terv

(3. oldal)

9 évi szabadságvesztés a társadalmi tulajdon károsításáért

Zsigulik minden mennyiségben

(4. oldal)

Bécsi levél

Emlékező sorok Váci Mihályról

(5. oldal)

(7. oldal)

Vasárnapi melléklet

(9.-12. oldal)

Dr. Nagy János

An Loc a felszabadító erők kezén

**A Magyar Szolidaritási Bizottság állásfoglalása
Az Országos Békatanács elnökségének nyilatkozata**

SAIGON (MTI)
A felszabadulás rádió — a DIFK hivatalos hírközlő szerve szombaton a kora délutáni órákban közölte: a népi felszabadító erők elfoglalták An Loc városát, Binh Long dél-vietnami tartomány székhelyét. A hazafiak a 13. főútvonal mentén folytatják előrenyomulástukat s ostromgyűrűt vonnak az An Loctól mintegy 25 kilométerrel délre levő Chon Thanh köré — fűzte hozzá a rádió.

An Loc elfoglalásának hírére Saigonban mind amerikai, mind dél-vietnami részről cáfolták. Amerikai katonai körökben azt állítják, hogy a városban a délutáni órákban még harcok folytak s a város északi részét „megtisztították”. A partizánok most délnyugati irányból támadnak — mondták. (AFP)
Az Indokínában folytatott eszeten agressziós háború csökkenti Nixon esélyeit a közelgő amerikai elnökválasztásokon — hangsúlyozza a Magyar Szolidaritási Bizottság elnöksége most közzétett állásfoglalásában, amelyben kemény szavakkal elítéli az indokínai háború újabb eskalációját, azt, hogy az amerikaiak felújították a VDK bombázását.

A Pentagon urai — hangzik az állásfoglalás — semmibe véve korábbi kijelentéseiket, a hadműveletek csökkentésével kapcsolatban, újabb légi- és tengerészeti erőket vezényeltek Vietnam térségébe, B-52-es bombázók kötelékekben szórják halált hozó terhüket a VDK területére. Az elnöki szöveg ellen világszerte felcsapott a tiltakozás hulláma: a békészerető emberiség egyre nyugtalanabban szemléli az indokínai háború fejleményeit, a párizsi Vietnam-konferencia egyoldalú bojkottját amerikai részről. Magyarországon is mélyes felfigyeléssel fogadták a közvéleményben az újabb eskalációról szóló híreket. Népünk nevében követeljük — hogy az USA feltevel nélkül és haladéktalanul szüntesse be a VDK területének bombázását, s a háború kiterjesztése helyett a párizsi konferencián vesse latba minden erejét az indokínai háború megszüntetéséért. (MTI)

Az Országos Békatanács elnöksége szombaton nyilatkozatot tett közzé, amelyben a többi között hangsúlyozza:

— A harmadik hete tartó dél-vietnami és indokínai offenzíva győzelmeit hozó fegyvertények fényénél az eddigieknél is inkább kiválglik a betolakodók és helyi zsoldosai háborús bűntetteinek, népi háborújának borzalmas igazságtalansága: s az Egyesült Államok katonai, politikai céljainak meddsége és kilitástalansága. Az

egyoldalú előnyök szerzésére, a hazafias erők erejének megtörésére, a saigoni népellenes rendszer erőszakos fenntartására irányuló politika csődbe jutott. A szabadságharcosok mostani offenzívájának eredményei erről tanúskodnak.

Az elmúlt hetekben hazánkban felizzott a szolidaritás és a tiltakozás lángja. A magyar nép ismét világosan és félreérthetetlenül megfogalmazta és kinyilvánította akaratát.

A magyar békemozgalom, a magyar nép mélyesen tudatában van annak, hogy az indokínai térség harcmezőjén érte is folyik a küzdelem. Ezért is azonosulunk a hősök küzdelemével. Az országunkban megtartott számos szolidaritási gyűlés és más akciók erről beszédesen tanúskodnak.

A vietnami, laoszi és kambodzsai testvéreink bizonyosak lehetnek benne, hogy velük vagyunk a végső győzelemig. (MTI)

Az izraeli vezérkari főnök szerint 1972 nem a béke éve lesz

1972 nem a béke éve lesz, hanem a magas fokú készültség, az új fegyverek — M-60-as harckocsik, Phantom mintájú repülőgépek elsajátítása — jelentette ki az izraeli televízióban David Elazar altábornagy, a fegyveres erők vezérkari főnöke.

Izrael, mint már beszámoltunk róla, az elmúlt napokban három új, az Egyesült Államokból beszerzett fegyverfajtát mutatott be a Sinaifélszigeten a sajtó képviselőinek. Ezek: az M-107 mintájú, 175 milliméteres önjáró nehézlöveg, az M-

60 mintájú harckocsi és a C-130-as jelzésű katonai szállító-repülőgép.

Az egyiptomi sajtó véleménye szerint mindez az erőfitogtatás céljait szolgálja. Az Al Ahram szombati számában az olvasható, hogy Izrael az új fegyverfajták felvonultatásával „lélektani nyomást” kíván elérni. Az Al Akhbar El-Jom című hetilap szerint a „pszichológiai hadviselés célja az, hogy kétségek támadjanak az arabok katonai képességei felől”. (UPI, Reuter)

Ciprus kérdésében a török és a szovjet álláspont közeledett egymáshoz

Nyikolaj Podgornij, a Szovjetunió Legfelső Tanácsa Elnökségének elnöke és kísérete szombaton megtekintette az Istanbul ázsiai részén fekvő maltepei dohánnyárat. A háromezer dolgozót foglalkoztató gyár a török dohánypar legnagyobb üzeme. Podgornij, akit Bayulken külügyminiszter és Ózalp várnagy és monopoliümügyi miniszter kalauzolt végig az üzemegegen, különös érdeklődést tanúsított a korszerű technológia iránt, mivel — mint mondta — ifjú korában a Könyvüipari Minisztériumban maga is a dohánypar kérdésével foglalkozott.

Délután Podgornij a Boszporusz átívelő, Európát Ázsiával összekötő új hid építkezéseit tekintette meg. Az 1300 méter hosszú híd 1973 végére készül el.

Szombaton este Bayulken külügyminiszter vacsorát ad a szovjet államfő tiszteletére.

Ami az ankarai tárgyalásokat illeti, az MTI tudósítójának kérdésére Melen, a Török Köztársaság hadügyminisztere elmondta, hogy a ciprusi kérdés tekintetében a szovjet és a török álláspont jelentősen közeledett egymáshoz. Melen sokat vár a gazdasági kapcsolatok fejlődése terén is

Koszigin fogadta Rodriguez kubai államminisztert

Alekszej Koszigin szovjet miniszterelnök szombaton a Kremlben fogadta Carlos Rafael Rodriguez, a Kubai Kommunista Párt Központi Bizottságának titkárát, állammi-

nisztert. Rodriguez a szovjet-kubai gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottság második ülésére érkezett Moszkvába. (TASZSZ, MTI)

RAPALLÓ, 1922. ÁPRILIS 16.

„Egy nagyon furcsa nevű gentleman óhajjt Önnel beszélni!”

Child, Amerika olaszországi nagykövete, amikor értesült a rapallói egyezményről, így kiáltott fel: „Ez megrázkódtatja a világot! Ez alapjaiban megrendíti a konferenciát!” Child nagykövét itt a génuai konferenciáról beszélt, amelynek az lett volna a feladata, hogy a Szovjet-Oroszország és a szövetséges Antant hatalmak közötti vitás kérdéseket oldja meg, tisztázzon egy sor gazdasági és jövótételi problémát.

A génuai konferencia a nyugati hatalmak mesterkedései következtében gyakorlatilag sikertelenül folyt. A szovjet küldöttség Csicserin külügyminiszter vezetésével természetesen arra törekedett, hogy az Antant cselvetéseit elkerülje, és olyan megegyezést érjen el, amely feltétlenül megfelel a szovjet érdekeknek.

A génuai konferencián ott volt Németország küldöttsége is Rathenau külügyminiszter vezetésével. Az angol, az olasz, a francia és a belga küldöttség mellett azonban csak másodszerre kárthatva. Rathenau egyik legfőbb gondja volt ezért, hogy az Antant nehogy

egy egyezzen meg a Csicserin vezette szovjet küldöttséggel, hogy abból Németország kimaradjon, és hátrányos helyzetbe jusson.

Igy aztán tökéletesen érthető volt, hogy a német küldöttség 1922. április 16-ai előtti napokban fokozottan idegeskedett, mert a génuai konferenciához közel álló körökben mind gyakrabban hangzott el az a vélemény, hogy Csicserin sikerre vitte a tárgyalásokat az Antanttal.

Rathenau után a német küldöttségben a második ember Maltzahn volt. Április 15-re virradó éjszaka őt keltette fel a szállalon szobapincér a következő szavakkal: „Egy nagyon furcsa nevű gentleman óhajjt Önnel telefonon beszélni!” Ez a „furcsa” nevű diplomata Csicserin volt, Szovjet-Oroszország külügyminisztere.

Tulajdonképpen ezzel a telefonbeszélgetéssel kezdődött az a konkrét diplomáciai akció, amely végül is a nagy tehetségű szovjet diplomata, Csicserin győzelmével végződött. Április 16-án aláírták a Németország és a Szovjet-Oroszország közötti egyezményt, amelyet olyan

találón jellemzett az irás elején idézett Child nagykövét.

A rapallói egyezmény valóban bombaként hatott. Tulajdonképpen azt jelentette, hogy a nyugati mesterkedések miatt már megfenekelt génuai konferencia új lendületet kapott anélkül, hogy ott a szovjet bármiféle diplomáciai vereség érte volna. Ellenkezőleg, kizárólagos szovjet győzelemről beszéltek abban az időben.

Mit jelentett ez az egyezmény? Jelentette azt, hogy mindkét kormány lemond a kölcsönös jövótételtől. Beszűntették a fizetéseket a hadifoglyok eltartásáért. A német kormány lemondott arról, hogy az államcsőrt német tulajdonokat Szovjet-Oroszország visszaszolgáltatassa a volt német tulajdonosoknak, azzal a feltétellel, hogy más államok is hasonló elbánásban részesüljenek. Helyreállt a két ország között a diplomáciai és konzuli kapcsolat. Mindkét kormány megadta a kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokban a legnagyobb kedvezményt jogát.

A győztes csicserini diplomácia azt érte el ezzel, hogy a nyugati hatalmak nem tudtak egységfrontban fellépni a szovjet ellen — Németország elkötelezte magát nélkülük! —, és ennek következtében nem tudták Európát a legyőzött országok és a Szovjet-Oroszország rovására helyreállítani.

Ami nemzetközi jogi szempontból nagyon fontos a rapallói egyez-

A Szovjetunió és az arab egység

KAIRÓ (MTI)

Egyiptom kedvezően fogadta Koszigin szovjet miniszterelnök iraki látogatását és a látogatás eredményeként aláírt szovjet-iraki barátsági és együttműködési szerződést — állapítja meg az Akhbar El-Jom kommentárja hozzáfűzve, hogy a Szovjetunió a maga részéről ugyancsak kedvezően fogadta Takriti iraki alelnök legutóbbi kairói látogatását. A Szovjetunió azon van, hogy szorosabba fűzze kapcsolatait a haladó arab országokkal — folytatódik a kommentár. — A Szovjetunió úgy véli, hogy a haladó arab országoknak egyesíteniük kell erőfeszítéseiket. Ami a koolaját illeti, a Szovjetunió megítélése szerint az olajtermelő arab országoknak saját jelentős termelésük gazdáivá kell lenniük.

A szovjet-iraki barátsági és együttműködési szerződés kedvező kairói fogadtatása azzal is magyarázható, hogy a múlt év májusa óta Egyiptomot is hasonló, 15 évre szóló szerződés fűzi a Szovjetunióhoz. Szadat elnök a szovjet-egyiptomi szerződést értékelve ugyanarra a következtetésre jutott, mint a szovjet-iraki szerződést méltató Al Bakr iraki elnök: a barátsági és együttműködési szerződés nem irányul egyetlen harmadik ország ellen sem, ellenkezőleg, erősíti a nemzetközi együttműködést, a Szovjetunió és az arab országok együttműködését, erősíti az imperializmus ellen, az izraeli agresszió felszámolásáért vívott közös harcot.

Kairóban meglepetést keltett az a bejelentés, hogy Líbia a szovjet-iraki barátsági és együttműködési szerződés ellen tiltakozva visszahívta bagdadi nagykövétét, s felkérte Irakot, hogy hívja vissza saját tripoli nagykövétét.

Ez a barátságtalan lépés újabb jele annak, hogy a líbiai katonai vezetés gyanakvással, rosszindulattal szemléli a Szovjetunió és a haladó arab országok közeledését, nem érti meg, hogy az arab országok számára a Szovjetunió és a szocialista országok barátsága a legszilárdabb támasz az imperializmus ellen, a nemzeti függetlenségért, a gazdasági, társadalmi elmaradottság leküzdéséért vívott harcban. (MTI)

Ali Bhutto személyes győzelmévé változtatta a pakisztáni parlament ülését

ISZLAMABAD (MTI)

Bhutto pakisztáni elnök a nemzetgyűlés megnyitó ülésén mondott drámai hangú beszédével és a végére időzített bejelentésével, amely szerint már jövő pénteken hatálytalanítja a rendkívüli állapotot, nagy személyes győzelemmé változtatta a feszült légkörben indult és viharos jelenetekkel tarkított parlamenti ülést. Az ellenzéki pártok, amelyek Bhutto felszólalásait támadásaitak teljesen a rendkívüli állapot fenntartására irányították; meglepetten fogadták az elnök szavait, majd sorra fenntartás nélküli támogatásukról biztosították Bhuttót. Csatlakozott az általános ünnepléshez Khan Abdul Vali Khan,

a Nemzeti Avami Párt vezetője, aki délelőtti egész frakciójával együtt kivonult a teremből.

A pakisztáni nemzetgyűlés ezután bizalmat szavazott az elnöknek. Hétfőn kerül sor az ideiglenes alkotmány feletti szavazásra, amelynek eredményéről Bhutto a rendkívüli állapot feloldását függővé tette.

Hirűgyűlési jelentések rámutatnak, hogy az ellenzék látványos felsorakozása az elnök mögé már láthatólag előretekintő lépés, Bhutto helyzetét akarják vele erősíteni az Indira Gandhival tartandó csúcsatlakozón. Néhány ellenzéki vezér hangot is adott ennek a megfontolásának. (MTI)

Fukuda nyilatkozata a Szovjetunióval kötendő békeszerződésről

Fukuda Takeo japán külügyminiszter a parlament felsőházának költségvetési bizottságában szombaton kijelentette: Japán, miközben tárgyalásokat folytat a Szovjetunióval a békeszerződés megkötéséről, gondosan mérlegeli majd a szovjet-kínai ellentéteket és az ezekkel összefüggő problémákat. Mindjárt hozzátette azonban, hogy a Szovjetunió Japán szomszédja, s vele megkötendő békeszerződés fontos cél Japán számára.

Ami az Egyesült Államok ázsiai politikáját illeti, a japán külügyminiszter véleménye szerint az a Nixon-doktrínának megfelelően változott. S ennek megfelelően Japánnak is változtatni kell ázsiai politikáján. Fukuda hangzott, véleménye szerint a tartós békét nem a katonai hatalom igénybevételével, hanem az ázsiai és más országok közti kölcsönös bizalom segítségével lehet elérni.

„Miért látogat Schröder Pekingbe?”

„A bonni politikai börzén nagy szenzáció keltett a hír, hogy a CDU-CSU egyik vezetőjét, Gerhard Schrödert pekingi látogatásra hívták meg.

Schröder pekingi meghívása látványosan meglepetést keltett, mert Schröder pekingi látogatására hívták meg? Ennek három oka lehet: 1. Peking kedvezőtlenül ítéli meg Brandt kancellár keleti politikáját és a szovjet-nyugatnémet, valamint a lengyel-nyugatnémet szerződést. Elégedetlenségét most az egyik ellenzéki politikai meghívásával juttatja kifejezésre. 2. A kínai külügyi szakértők a Brandt-Scheel-koalíció bukásában reménykednek. Tárgyalni akarnak tehát az esetleges CDU-CSU-kormány jövődi külügyminiszterével. 3. Schröder meghívásával akarják Bonn a diplomáciai kapcsolatok felvételére készíteni.

A nyugatnémet külügyi szóvivő jó képet vágott a játékhöz. Kijelentette: Schröder biztosíthatja Pekinget, hogy az NSZK-kormány kész diplomáciai kapcsolatra lépni minden olyan országgal, amely ezt óhajítja. (MTI)

A statisztika szerint munkaerő-tartalék csökkenésén kívül az extenzív gazdálkodás helyén még mindig nem molyan.

Békés megyében, a ipari termelés értéke alacsony volt a mezőgazdaságnak. A mai arány jócskán termelés javára billent 10 évben a mezőgazdaságok száma 35 százalékkal, az ipari dolgozók pedig megháromszorozták.

Az extenzív fejlesztés tehát egyre csökkenő ütemben terjedt az országban. 3400 új munkahely létezik a mezőgazdaságban, illetve az iparban. Békésben még az extenzív és az intenzív fejlesztés. Fejér megyében már alig van lehetőség Székesfehérvár közismert öngondokkal bajlódni, fémű jó ideje saját szállítja a sokszor nemzeti falvakból a munkát még munkába állítható is alaposan lecsökkent.

Másfajta gondjai vannak Kiskun megyének, ahol években csökkent az iparban foglalkoztatottak száma, és jelentősen emelkedett, illetve könnyűipari kizárólagos száma.

Egyszóval a „vidék” útján mint Budapest más megoldás, mint felelős újabb és újabb emberek

„Fizessene az első”

Talán egyetlen gondolat, amely szűres rétegekben a kommunista Párt által 25 évig hároméves népgazdasági és Nemzeti Függetlenség Egyeztetett tervet közzé tett üdvözölő levelek indult el a Magyar Központi Pártban a Szabad Népet teremtő, és csak gazdapárti, parasztpárti

„Fizessene az első”

Mit ígért a hároméves terv? Az ipar és a mezőgazdaság fejlesztéséhez, a tőke és a munkaerő közötti viszonyok megváltoztatásához, a munkások millióinak gondjainak megoldásához. Ezekben a hetekben a „Fizessene az első” elv, amely meg mindig csak papíron szomorú — írja Antos ember adott bevallást. Vajon ki hiszi el, hogy álló keresetű üző (kezelő, vállalkozó stb.) közül valaki meghaladja az első lépést, ha ez a 7000 ember is jövedelemtöbblet-adót fizet, méltán háborodnak fel az emberek saját terheikké

Gyermekvédelem

Súlyos terhek nehezítik különösen nehéz helyzetben a legfontosabb tudták megvásárolni! megértette a szegénynek a Szabad Nép tudósítás olcsó lábbelit juttasson. Egy másik hír arról, hogy a hároméves terv emeli. „Ma 90 000 gyermek 239 000-ról fog a tályermet építenek. A házasságok több mint a felét az államnak kell intézmények és iskolák fenntartásának. Gyűncsak a hároméves terv 1947 májusában indult az ország minden részén. Minden autonóm szociális MNSZK kísérője utasították is volt. Az a szappant, 1600 vándorkönyvtárak részére 25 ezer egyéb tápszerűt és ruhát. Erőkezényen érintette a hiány, a drága villanyköltség, az élelmedhetetlen társadalmi helyzet fel, hogy a városi körök szervezett a városi körök előtt az olcsóbb, a városi trafikra jártak, a városi vették a cigarettát, a városi határozott követték, hogy egy-egy személynél ne adjanak t

A nagy tartalék

II. Minden gazdasági vezető tudománya

A statisztika szerint a vidéki munkaerő-tartalék csökkenését, az extenzív gazdálkodás korlátait sok helyen még mindig nem veszik komolyan.

Békés megyében, 1960-ban az ipari termelés értéke alig 80 százaléka volt a mezőgazdasági termelésnek. A mai arány jócskán az ipari termelés javára billent. Az elmúlt 10 évben a mezőgazdaságban dolgozók száma 35 százalékkal csökkent, az ipari dolgozók létszáma pedig megháromszorozódott.

Az extenzív fejlesztés lehetőségei tehát egyre csökkennek, de a IV. ötéves terv időszakában további 3400 új munkahely létesítését tervezik a megyében nagyobb részt a nehéziparban, illetve az élelmiszeriparban. Békésben még együtt fut az extenzív és az intenzív ipari fejlesztés. Fejér megyében erre már alig van lehetőség. Például Szekesfehértvári közismert munkahelyekkel bajlódik (a Könyű-fémmű jó ideje saját autóbuzsán szállítja a sokszor nem is olyan közeli falvakból a munkásait). A még munkába állítható nők aránya is alaposan lecsökkent.

Másfajta gondjai vannak Bács-Kiskun megyének, ahol az utóbbi években csökkent az élelmiszeriparban foglalkoztatottak részaránya, és jelentősen emelkedett a nehézipar, illetve könnyűiparban foglalkoztatottak száma.

Egyszóval a „vidék” ugyanolyan úton van mint Budapest, és nincs más megoldás, mint felhagyni az újabb és újabb emberek munkába

állításának illúziójával. Ehelyett most már valóban és sürgősen meg kell keresni a sokat emlegetett belső tartalékok feltárásának és hasznosításának módszereit.

Mert vannak belső tartalékok és ezek nagyságát, sok-sok elemzés, felmérés és vizsgálat után is csak a valóságot alig megközelítő képzés lehet.

Néhány illusztráció, csak úgy találomra: egy tonna viscos fonal előállítására a Német Szövetségi Köztársaság textiliparában 101 órát, Svájcban 106 órát, Angliában 160 órát, Magyarországon 269 órát fordítanak.

Egy, a textilipar termelékenységét elemző tanulmány rámutat arra, hogy a textil- és ruházati iparban a szükségesnél jóval magasabb a belső munkaerő-tartalék. A kiegészítő munkafolyamatokban rendszerint a minimális gépészet nélkül, csupán kézi erővel dolgoznak, ezekre a munkakörökre nincsenek különösebb technológiai előírások — mivel gyakorlatilag technológia sincs — aránytalanul magas a karbantartók száma — mert sok a régi, elavult gép —, és ugyancsak magas az alkalmazottak létszáma, mert az üzemek belső ügyviteli rendje túl bonyolult az ügyviteli-gépészet pedig a kezdet kezdetén tart. Ezek a textilipari példák, ám az adatok behelyettesítésével lényegében ugyanez az összkép rajzolható fel valamennyi iparágban, valamennyi termelő üzemben.

Alig tapasztalható némi változás, alig vehető észre némi törek-

vés a termelőegységek belső munkafolyamatainak racionalizálására.

Különös ellentmondás, hogy miközben általánosan elismert és elfogadott követelmény a hatékonyság növelése, addig a népgazdasági feszültségek éppen ott jelentkeznek, ahol a legnagyobb hatékonysági tartalékok vannak. E helyzet kialakulásához az is hozzájárult, hogy a reform bevezetését követő időszakban túlzott jelentőséget tulajdonítottak a gazdasági szabályozóknak, pedig ezek önmagukban nem alkalmasak minden probléma megoldására.

Kulcsfontosságú — az általános szervezésen belül is — a munkaszervezés színvonalának gyors ütemű növelése, mert nélkülül nem teremthetők meg a további jelentőséget hordozó munkafolyamatok. Ezen felül lenne napirendre tűzni többek között a művezetők képzettségével, feladataival, hatáskörével kapcsolatos jelenlegi gondokat.

A szervezetszervezés színvonalának emelése ugyanis jórészt azon múlik, hogy az egyes termelőegységek vezetőinek részéről megszűnik-e a vitathatatlan bizalmatlanság, a szervezés, mint tudomány és a szervezők iránt. Ennek egyik feltétele, ha a gazdasági vezetők, a gazdasági, műszaki ismeretek mellett maguk is elsajátítják és alkalmazzák a szervezetszervezés módszereit, ha megismerkednek ennek a tudománynak legalább a legfontosabb alapelveivel.

Vértes Csaba
Következik: Sürgető követelmény

CSÖVEK, AMELYEK
A MELEGET ADJÁK

MELEGEK MELEGE

Hírközlő eszközeink, sajtó, rádió, televízió gyakorta tollhegyre tűz, hangszalagra rögzít vagy éppen a képernyőn illusztrál hétköznapi hibákat.

A télen nem egyszer jogos, panasszal éltek a Kandia utcai lakótelep lakói, a hőellátás elégtelensége miatt. A házfűtő megindulása óta jelentősen meggyorsult a lakásépítés városunkban. A házfűtő elemek összeszerelése sokkálta gyorsabban halad, mint az ezt megelőző bontás, tereprendezés, közművelés (gáz, villany, telefon, csatorna) és mint új szolgáltatási ág, a távfűtés kiépítése. Az összeszerelés néhány embernek, egy óriásdarunak, kevés kiszolgáló személyzetnek az összmunkája. Ennél az építési módnál nyilvánvalóan a minimumra csökkent a helyszíni, úgynevezett hagyományos munka.

Érthető tehát, hogy az építőipar gyorsabb termelésre és pozíciójában nagyobb feladatok elvégzésére képes. Ennek következtében az építőipar tempót diktál és a kooperáló, nem építőipari vállalatokat szükség szerűen egyre több feladat elé állítja. A korszerű lakáskultúra velejárója a távfűtés, Ennek az intézménynek a születése Debrecenben 1964-ben volt. Az első ág a belváros, eddig hagyományos (kályha) vagy lakóházi központi fűtéssel (kazán) ellátott épületeibe szállított meleget. Egyre több épület, intézmény, vállalat igényelte és kapta meg az ezt követő években a földbe fektetett csöveken érkező hőt. Új nagy gyárunk a konzervgyár is a „TITASZ” erőműtől kapja a nem csekély hőenergiát. A fentiek ismeretében nem kétséges, hogy a meglévő hőerőművet — mint meglévő más országoké — kinőtűt. Döntés született, hogy a sürgető igények kielégítése érdekében a jelenlegi hőellátó rendszert bővíteni kell.

A bővítési munkák már javában folynak a Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat és

más kooperáló vállalatok közreműködésével. De mi lesz később? Lesz-e majd az új fűtési idényben is megfelelő hőmérésért az új lakásokban? A megkérdezettek elmondják, hogy alapvető kérdést kellett tisztázni. Olaj vagy gáz lesz az energiaforrás?

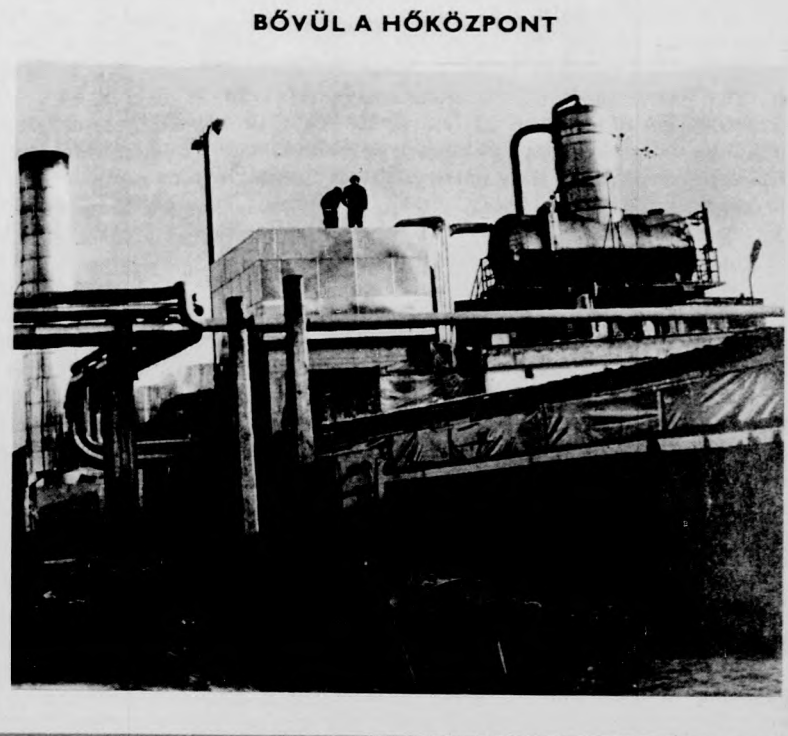
A jelenleg üzemelő kazánokból két szén, hat gáz üzemelésű. A tervek szerint az utóbbiakat átalakítják olajra is, abból az elgondolásból, hogy szükség esetén a gáz mellett olajüzemelés alkalmazzanak, nehogy a lakosságtól akár háztartási, akár fűtési gázt vonjanak el. Ez a téli idényben hasznos is lesz, hiszen a megszorított konvektorok jelentős gázt emésztenek. Az új kazánházban valamennyi kazán szén, tehát gáz- és olajtüzelésű lesz.

A kazánok már készülnek, de meg kell említeni, hogy a kivitelező partnerek vonatkozásában a megrendelés elfogadásától. Nem egyet hallunk olyat, hogy az országos vállalatok kapacitáshiányra hivatkozva csak sok ügyfél-bajjal állnak köztük. Molnár János igazgató elmondta, az a törekvés, hogy ezt a munkát és a hálózat kiépítését egyedi kiemelt építkezés rangjára kérik emelni, mert így talán jobban szót értenek a partnerekkel.

Pedig ilyen közérdekű munkánál nagy szükség van az összpontosításra, mert ennek híján hidegek lesznek az új lakások. Erre az eshetőségre is gondolnak, ugyanis ha a nagy kazánok határidőre nem üzemelnek, átmenetileg kisebb kazánok beállítását határozták el. Még az idén kiépül a Csapó utcai vonal becsatlakozásra készen és indul a Burgundia—Rákóczi—Péterfia utcát átszelve a Hüvelyes utca irányába.

Hatalmas ez a munka és sok a tennivaló a fektetőárokban, a rajzszalagoknál egyaránt.

Molnár Gábor
(Fotó: Kőszeghy)

BŐVÜL A HŐKÖZPONT

25 éve született az első magyar népgazdasági terv

Talán egyetlen gondolat sem vert olyan gyorsan és oly szűles rétegekben gyökereket, mint a Magyar Kommunista Párt által 25 évvel ezelőtt kidolgozott első magyar hároméves népgazdasági terv. Amikor 1947. áprilisában a Nemzeti Függetlenségi Front többi pártjaival is egyetértett tervet közzétették, az ország minden részéből üdvözlő levelek, örömteli nyilatkozatok özöne indult el a Magyar Kommunista Párt felé. Joggal írta akkoriban a Szabad Nép, hogy „az ország ma elsősorban tervpárti, és csak azután kommunisztá, kisgazdapárti, parasztpárti és szociáldemokratapárti”...

„Fizessenek a gazdagok!”

Mit ígért a hároméves terv? Hatmilliárd forintos befektetést az ipar és a mezőgazdaság talpraállításához, fejlesztéséhez, a tőke szigorúbb megadóztatásához, hogy — amint az egyik felhívás hangoztatja — „a kisemberek millióinak gondja fokozatosan csökkenjen”.

Ezekben a hetekben írta a Kommunista Párt elismert közgazdásza, Antos István, hogy a „Fizessenek a gazdagok” elv, amelyet már 1946-ban meghirdettek, még mindig csak papíron oldódott meg. „A kép igen szomorú — írja Antos —, Budapestben összesen 7000 ember adott bevallást és az átlagos adó havi 75 forint. Vajon ki hiszi el, hogy a mintegy 80 000 budapesti önálló keresetű (kereskedő, iparos, orvos, ügyvéd, vállalkozó stb.) közül csak 7000 volna, akinek jövedelme meghaladja az 1000 forintos határt? És vajon lehet-e arról beszélni, hogy „Fizessenek a gazdagok”, ha ez a 7000 ember is átlagosan csak havi 75 forint jövedelemtöbbletet-adót fizet? A kisemberek tízezerrel méltán háborodnak fel, ha összehasonlítják ezeket a számokat saját terheikkel.”

Gyermekvédelem, olcsó lábbeli, cigaretta

Súlyos terhek neheztek akkor minden munkásra, de különösen nehéz helyzetben voltak a szegényparaszatok, akik a legfontosabb ruházati cikkeket, a lábbelit sem tudták megvásárolni! „A Magyar Kommunista Párt megértette a szegényparasztság panaszát — olvashatjuk a Szabad Nép tudósításában — és akciót indított, hogy olcsó lábbelit juttasson a falunak.”

Egy másik hír arról ad számot, hogy az 1947. évi költségvetésben 17 millió forint jut gyermekvédelemre, de a hároméves terv ezt az összeget 84 millió forintra emeli. „Ma 90 000 gyereket gondoz az állam, három év múlva 239 000-ről fog gondoskodni, 500 új iskolai osztálytermet építenek. A hároméves terv szerint a beruhasznosoknak több mint egynegyedét fordítják társadalmi intézmények és iskolák fejlesztésére...”

Ugyancsak a hároméves terv első akciói közé tartozik: már 1947 májusában 25 egészségügyi vándorautó indult az ország minden részébe, falvakra, tanyákra. Minden autón három szakorvos, egy-egy védőnő és az MNDSZ kísérőnéje utazott. Tizenkét autón röntgenkészülék is volt. Az autók 12 tonna cukrot, 6 tonna szappant, 1600 vándorkelengyét, 15 ezer fejkendőt, a gyermekek részére 25 ezer fűzetet, ezenkívül rengeteg egyéb tápszert és ruhaneműt vittek magukkal.

Érzékenyen érintette a kisembereket a cigarettahiány, a drága villanykörte és sok egyéb, a mindennapi élet elengedhetetlen tartozéka. A Szabad Nép először azt derítette fel, hogy a hároméves tervet ellenző reakciós körök szervezett akcióval vásárolták össze a dolgozók elől az olcsóbb cigarettafajtákat. Ügynökeik trafikról trafikra jártak, és három-négyezres mennyiségben vették a cigarettát. A kommunista parlamenti képviselők határozott követelésére a trafikosokat utasították, hogy egy-egy személynek egyszerre 200 darab cigarettánál ne adjanak többet. Az intézkedést a Dohány-

jövedék Vállalat polgárhűs nyomozói szigorúan ellenőrizték. Az a trafikos, aki nem tartotta meg az utasítást, elvesztette jogosítványát.

Minden eszközt megragad a reakció

Ilyen előzmények után még érthetőbb, hogy a magyar dolgozók elsősorban a hároméves terv pártján állt. A demokrácia fejlődésének ellensége azonban mind elszántabban kísérte meg a hároméves terv szabotálását. Minden eszköz jó volt számukra, hogy a megvalósítást elodázzák.

1947 június 14-én a munkáspártok funkcionáriusainak értekezletén a kommunista belügyminiszter beszédeben külön hangsúlyozta: „A terv körül erős harcot folytat a demokrácia és a reakció között, s a két munkáspárt már hetekkel Nagy Ferencék üzemleink leleplezése előtt kijelentette, hogy a kiszagadartásban nemcsak kettős politikai vonalvezetés volt, hanem a gazdasági összeesküvés szálai is szövéődtek a demokrácia és a születő hároméves terv ellen.”

A figyelmeztető szavak tragikus gyorsasággal időszertűvé váltak. Bűnös kezek kísérletet tettek, hogy gyújtogatók csövéivel felperzseljék a magyar nép súlyos nélkülözései árán újjáépített üzemeket.

1947. június 15-én lelegett a Hofherr-gyár, a mai Vörös Csillag Traktorgyár öntődéje. Bár a hivatalos vizsgálat azt mondta, hogy a tűznek rövidzárlat volt az oka, szabotáznak beillő vétkes könnyelműség volt tapasztalható. A kár 5—6 millió forint. Július 11-én lelegett a Ganz Hajógyár hajóépítő műhelye: a kár 10 millió forint. 22-én Csepelen „dolgoztak” a gyújtogatók — a Neményi Testvérek Papírgyára két helyen gyuladt ki egyszerre: a kár 5 millió forint.

Zöld út

Az elvetemült kísérletek sok kárt okoztak az országnak, de megakadályozni a hároméves terv végrehajtását nem tudták. Augusztus elsején a Magyar Kommunista Párt kezdeményezésére, a reakció minden gáncsokodása ellenére, ha későn is, de megalakult a Tervhivatal, s a kitűzött időben éppen a bűnös kezek által fölégetett hajógyári műhely helyén jelképes kapavágással megindult a hároméves terv megvalósítása. A történelmi pillanat szónoka ezt mondta: „Mi, kommunisták, büszkéek vagyunk rá, hogy mi kezdeményeztük a tervet. A terv törvényévé vált és maj annak, aki szembe helyezkedik ezzel a törvénnyel.”

Augusztus elsejével, a közelő választásokkal éles reflektorfénybe került a Kommunista Párt korábbi állásfoglalása, amely szerint „A terv realitása végső fokon politikai kérdés! Azon múlik, hogy sikerül-e a mainál lényegesen baloldalibb, valóban demokratikus kormányzatot létrehozni.” Megindult a választási küzdelem, amelynek során a Magyar Kommunista Párt — addigi munkájának méltó eredményeképpen — az ország dolgozó népének bizalmából a legerősebb párt lett. Sikerült baloldalibb, valóban demokratikus kormányzatot alakítani, amely zöld utat engedett a hároméves tervnek. A terv, a párt útmutatásait követő dolgozók erőfeszítésével, két év és öt hónap alatt megvalósult.

Jelentős sikere volt ez a Kommunista Párt politikájának, amely a dolgozó tömegekre épített. Az ipari termelés 1949 végére elérte a háború előtti utolsó évet, s az életszínvonal emelkedése is valamivel túlhaladta a tervben kitűzött célt.

Érdemes felidézni az egykori harcok epizódjait, hiszen az első hároméves terv volt a kiindulópontja a következő évek és évtizedek gazdasági, társadalmi fellendülésének.

Kőszegi Frigyes

egység

miniszterelnök irak szovjet—iraki háború meg az Akhbar El... a maga részéről legutóbbi kairói... a kommentár. —...knak egyesíteniük...tunió megítélése...entős termelésük

szereződés kedvező...ült év májusa óta...a Szovjetunióhoz...kelve ugyanarra a...zódást méltató AI...szereződés nem irá...leg, erősíti a nem...szárok együttmű...agresszív felszám...

Libia a szovjet...tiltakozva visz...gy hívja vissza sa...y a libiai katonai...tunió és a ha...gy az arab orszá...k barátsága a leg...ti függetlenségért...vívott harcban. (MTI)

változtatta

ami Párt vezére, aki...frakciójával együtt...mból.

nemzetgyűlés ez...szavazott az elnök...rül sor az ideiglenes...lelti szavazásra...ményéről Bhutto a...pot feloldását függő...

jelentések rámu...z ellenzék látványos...az elnök mögé már...etekintő lépés. Bhut...arjakk vele erősíteni...andhival tartandó...Néhány ellenzék...adott ennek a meg... (MTI)

vetunióval

ésült Államok ázsiai...i, a japán külügy...ménye szerint az a...nak megfelelően...nek megfelelően...zotatni kell Japán...üküda hangoztatta...rint a tartós békét...hatalom igénybevé...és ázsiai és más or...ölcsönös bizalom se...elérni.

látogat

litikai börzén nagy...ett a hír, hogy a...rik vezetőjét, Ger...pekingi látogatásra

ingi meghívása lát...petés teljes erejével...ancellárt és Scheel...t. A kínai vezetők...ppen Schrödert hív...hezőtlenül ítéli meg...ar keleti politikáját...nyugaton, vala...—nyugaton szer...ttségét most az...politikus meghívá...ifejlesztése. 2. A kí...akértők a Brandt—...bukásában remény...alni akarnak tehát...CDU—CSU-kormány...yminiszterével. 3. ...hívásával akarják...máciái kapcsolatok...tetni.

et külügyi szóvivő...a játékhoz. Kijelen...biztosíthatja Pekin...SZK-kormányának...csolatra lépni min...szággal, amely ezt

A tsz-ek „jótévője”

9 ÉVI SZABADSÁGVESZTÉS A TÁRSADALMI TULAJDON KÁROSÍTÁSÁÉRT

A közelmúltban igen fontos kérdést tárgyalt meg — melyről lapunkban is cikk jelent meg — az MSZMP megyei bizottsága: a társadalmi tulajdon helyzetét. Nem véletlen, hogy e fontos fórumon tárgyaltak erről, ugyanis nem mutat megnyugtató képet sem országosan, sem a megyében a közösség tulajdonának védelme. Egy esztendő alatt több mint 24 százalékkal — vagyis 137 millió forinttal — növekedett az ár, amelyet a köz-tulajdonban szándékosan elkövetett bűncselekmények okoztak, s megyénkben 1969-hez viszonyítva 1971-ben több mint háromszorosa emelkedett a társadalmi tulajdon károsító bűncselekmények száma. Pártunk X. kongresszusa is megállapította, hogy „erőre kapott az individualizmus, az egoizmus, a munkával meg nem szolgált haszonszerzésre való törekvés, a spekuláció”.

A megyei pártbizottság ülésén foglalkozott az okokkal, de a tennivalókkal is. „A hatékonyabb belső vállalati ellenőrzés a kezdetben még kisebb súlyú cselekmények elkövetésekor alkalmazott gyors felelősségre vonás, a kollektíva gyors és pontos tájékoztatása nagy visszatartó erő lehetne a társadalmi tulajdon megkárosítására törekvőkkel szemben” — állapította meg.

Az emberek többsége becsületes munkával, szorgalommal keresi meg kenyerét, s gazdaságos, takarékos életmóddal igyekszik arra, hogy családjá vágyonát gyarapítsa, hogy egy-egy drágább cikket megvásároljon, hogy életét szebbé, könnyebbé tegye. S nem véletlen, ha felháborodik azon, hogy amit ő több évi munkája után kap meg, azt egyesek máról holnapra könnyen megszerzik. Persze mindenki tudja, érzi, hogy a könnyen megszerzett javak nem biztos, hogy becsületes úton jutnak gazdájukhoz. Mégis sokan, ha látják is, hogy valami olyan dolog történhet körülöttük, ami nem helyes, nem emelnek szót, s esetleg csak egymás között suttognak róla. Pedig a népgazdaság, a magunk vagyónak védelme minden állampolgár kötelessége. S akik spekulációval, nem tisztességes úton jutnak el a gazdaságához, vagyonuk gyarapításához, előbb-utóbb megkapják méltó büntetésüket, de minél tovább tudnak tevékenykedni — mások hallgatása mellett — annál nagyobb kár keletkezik a közösség tulajdonában.

A közelmúltban egy megyénkben is szokatlan bűnyüggyel foglalkozott a megyei bíróság egyik tanácsa. A bűncselekmény nyomozati anyaga több mint hatezer oldal, a bíróságnak is több hónapos munkája volt szükséges ahhoz, hogy ítéljen a bűncselekmény elkövetőjé felett.

Mi is történt hát? Egy olyan bűncselekmény-sorozatot követelt el egy vállalat — a Debreceni Mezőgazdasági Gépjavitó Vállalat balmazújvárosi gépjavitó állomásának néhány dolgozója és velük együttműködve több ÁFESZ-boltvezető és számos termelőszövetkezet vezető beosztású dolgozója —, amely több milliós forint kárt okozott a közösség tulajdonában. Biztosan észre kellett vennie több embernek is, hogy ilyen bűncselekmény-sorozat folyik, azonban három évek kellett eltelnie, hogy a bűnösök a bíróság elé álljanak, hogy felelősségre vonásuk megtörténjen.

Kálya Gyula — Debrecen, Poroszlai út 79. szám alatti lakos — több ÁFESZ-boltvezetővel és több termelőszövetkezet egyes vezető beosztású dolgozóival, valamint saját munkatársaival összejárva számlahamisításon keresztül egyrészt a gépjavitó vállalatot, másrészt több termelőszövetkezetet illetéktelen anyagi előnyökhöz juttatott, s egyes mezőgazdasági termelőszövetkezetek fejlődési ütemének gyorsítását szolgáló állami ártámogatást az illetékes szerv megtévesztésével jelentős összegek tekintetében igénybe vett. Nos, természetesen az ügyben résztvevők többségének — jogtalan anyagi előnye sem maradt el.

Az igen bonyolult, több ezer oldal aktát kitevő, több száz számla ellenőrzését végigkísérő ügy röviden összefoglalva a következő: Kálya Gyula mint a gépjavitó villanyszerelő részlegének művezetője dolgozott. A részleg munkáját nem ellenőrizték kellőképpen, Kálya Gyula végezte a munkavállalásokat, a szerződés-kötéseket, ő utalványozta a munkát, ő szerezte be az anyagot, vezette a bérelszámolás alapját képező munkanaplót, részt vett a befejezett munkák átadásában, valamint az anyagok bevételezésében és kiadásában. Egyes munkahelyekről a másikra történő anyagszállítások, a munkahelyekről a raktárba történő visszavételezések nem lettek bizonylatolva, a munkák befejezése után anyagszámlát nem volt. Senki nem ellenőrizte, hogy a munkahelyekre kiszámlázott anyagok valóban kiszállításra kerültek-e, be lettek-e építve, hogy a bevételezett és kiszámlázott anyag mennyisége egyezett-e s mi lett a visszamaradt anyagokkal. Nos ezt a rendezetlen helyzetet használták ki Kálya Gyula és társai, főleg azonban Kálya Gyula, aki az ügy eszmei szerzője, kezdeményezője volt.

Az ellenőrzés hiánya és Kálya Gyula igen sokféle tevékenysége — amelynek során a maga ellenőre volt — lehetővé tette, hogy egyes munkahelyeken nagy anyagtöbblet gyűljön össze. Kálya Gyula és társai, hogy „kárbá ne vesszen” ez az anyagtöbblet, több ÁFESZ-bolt vezetőjével összejárva fiktív vásárlási számlákat készítettek, s abban úgy tüntették fel, mintha az anyagtöbbletet az ÁFESZ-boltokban vásárolták volna. A fiktív vásárlási számlák alapján a vállalat a boltoknak az ellenértéket átutalva, Kálya Gyula és társai pedig nem a számlán levő árukat — mert többnyire a boltban nem is voltak olyanok — hanem értékes használati cikkeket — motorkerékpárokat, rádiókat, mosógépeket, hűtőszekrényeket stb. — hozták el a boltokból, vagy csak a pénzt kapták meg a boltvezetőktől, akik a kasszából kiemelték azt. A vásárlások nagy részét Kálya Gyula bonyolította le, aztán a megszerzett javakon megosztott azokkal, akikkel egyet-értésben bonyolította le a társadalmi tulajdon károsító cselekménysorozatát. Így Varga Pál, Hajdúszoboszló, Munkácsy utca 25. szám alatti lakos, Kiss János, Balmazújváros, Kossuth tér 9. szám, Trefán József, Nyíradony, Damjanich utca 1. szám és Keczan László, Nyíradony, Vörösmarty utca 11. szám alatti lakosok segítségével a hajdúszoboszlói, a balmazújvárosi és a nyíradonyi ÁFESZ-boltokon keresztül egymillió 62 ezer fo-

rintnyi áru és pénzre „váltották át” az anyagtöbbletet. Ebből aztán részesültek Kálya Gyulán és az ÁFESZ-boltosokon kívül Oláh József, Debrecen, Gáborjáni Szabó utca 9., Tóth Kálmán, Hajdúszoboszló, Bocskai u. 33., Tóth András, Hajdúszoboszló, Vörös Hadsereg útja 31., Balázs Gyula, Debrecen, Perces u. 12., Boros Béla, Debrecen, Marx K. u. 34. szám alatti lakosok is. Az osztzkodási arány általában a következő volt: egyharmad Kálya Gyuláé, egyharmad a munkatársaké, akik tudtak az ügyről és segítettek, egyharmad a boltvezetők „jutalma” volt.

Cselekményük másik részét termelőszövetkezetekkel kapcsolatban követték el Kálya Gyulák, elsősorban azért, hogy látszatmunkákkal fedezzék a boltokkal folytatott manővereket. Kiháználták az államnak azt a támogatását, miszerint díjkezelvény illeti meg a tsz-eket akkor, ha villamoslátozási és -berendezési javítást vagy felújítást végeznek. Ez a támogatás 1968-ig a költségek ötven, majd 1968 után a költségek húsz százaléka volt. E segítség kijátszásával és az illetékes szervek megtévesztésével különböző módon szereztek meg a díjkezelvényt.

Voltak olyan esetek, amikor a villanyszerelő részleg munkát nem végzett a tsz-ekben, csak anyagot értékesített, de ezt úgy számlázták, adminisztrálták, mint munka- és anyagköltséget, így a végösszeg az adott anyag értékénél mindig 20–30 százalékkal több volt, de a tsz végül is a valóságos értékénél sokkal kevesebbet fizetett, hiszen az ártámogatás 50, majd 20 százalékkal csökkentette a kifizetendő összeget. Voltak olyan esetek, amikor a megrendelt munkát elvégezték Kálya Gyula és társai, azonban ezek beruházások voltak, amikhez előzetes engedély kellett volna — így a beruházásokat is felújításnak tüntették fel, hogy az állami támogatást megszerezzék, vagyis a tsz 50, illetve 20 százalékkal kevesebbet fizessen. A harmadik módszer a következő volt: a villanyszerelő részleg munkát sem végzett, anyagot sem adott el a tsz-nek, de a tsz-ek egyes dolgozóival való megbeszélés alapján mégis elkészültek olyan számlák, mintha felújítást végeztek volna. A fiktív számlákat szabályszerűen tűnő módon adminisztrálták a megrendelőtől a munka elkészüléséig, azt a látszatot kelte, mintha tényleges munka fejezt volna. A díjkezelvényt is megkérték, azonban miután nem volt munka, s így erre anyagi fedezet sem a tsz-nél, a „nehézséget” úgy hidalták át, hogy olyan hamis számlát készítettek, mintha a gépjavitóknak a tsz anyagot adott volna el. Az állítólagos anyageladási számlák mindig magasabb összegűek voltak, mint amennyit a tsz-nek az el nem végzett munkáért fizetnie kellett volna, tehát a tsz végül is haszonnal zárta a megtévesztő, kárt okozó manővert. A megyében harmadik tisztségviselőket vezettek mentek bele az illetékes vezetők számlacsalásokba, szabálytalan anyagvásárlásokba — amelyek révén több anyagot kaptak és kevesebbet fizettek —, valamint szereztek jogtalanul állami támogatást. A tsz-ek közül hat termelőszövetkezet több mint egymillió-kétszáz ezer forint jogtalan haszonra tett szert, a harminchárom termelőszövetkezet pedig hétszáz ezer forintra. Természetesen a jogtalan állami támogatás, amelyet végül is a gépjavitó kapott meg — a gépjavitó káraként jelentkezett, ugyanis ezt vissza kellett fizetnie. Kálya Gyula a tsz-ek egyes vezetőinek „segítségét” aztán az ÁFESZ-boltokból beszerezett „ajándékokkal” honorálta. A megyei bíróságon több mint félmillió forint értékű „ajándék” — motor, tv, hűtőszekrény stb. — van zárlat alatt.

A megyei bíróság több hónapos tárgyalás és a bűncselekmény alapos felderítése után ítéletet hozott Kálya Gyula és társai felett. Büntetésben elkövetett különösen nagy kárt okozó csalás és egyéb — főként vagyon elleni — büntettek miatt Kálya Gyulát 9 évi szabadságvesztésre ítélte a bíróság és hat évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától, Oláh Józsefet hat év két hónapi, Tóth Kálmánt öt évi, Lengyel Gábor (Hajdúszoboszló, Vörös Hadsereg u. 19.) öt év négy hónapi, Varga Pált hat évi, Reinthoffer Jánost (Kaba, Kossuth utca 9.) öt évi, Zavacki Antal (Balmazújváros, gépjavitó) — mint bűnszolgát — két évi szabadságvesztésre ítélte a bíróság, s több évre eltiltotta őket a közügyek gyakorlásától. Büntetésben elkövetett csalás és egyéb büntettek miatt Tóth András öt év két hónapi, Balázs Gyulát két év négy hónapi, Kiss Jánost két év négy hónapi, Keczan Lászlót két év hat hónapi, Trefán Józsefet két év hat hónapi, Boros Bélát két évi, Horváth Lajost (Konyár, Rákóczi u. 88.) egy év két hónapi szabadságvesztésre, több évi közügyek gyakorlásától való eltiltásra, valamint Görög Sándort (Hajdúszoboszló, Kun B. u. 88.) három évi próbaidőre felfüggesztett hét hónapi szabadságvesztésre és 2000 forint pénzbüntetésre ítélte a bíróság. Porga Istvánt (Hajdúszoboszló, Landler J. u. 37.) orgozdaságtért és társtestként elkövetett sikkasztásért két évi próbaidőre felfüggesztett öt hónapi szabadságvesztésre és 1500 forint pénzbüntetésre, Varga Lajost (Balmazújváros, Bőszörményi u. 45.) társadalmi vagyon hanyag kezeléséért pedig három évre felfüggesztett egy évi szabadságvesztésre ítélte a bíróság. Több vádlott ellen közkegyelem következtében szűnt meg az eljárás.

A megyei bíróság ítélete — az ügyész és a vádlottak fellebbezése miatt — nem jogerős.

A leirtakhoz nem szükséges sok kommentárt fűzni. A bonyolult és a társadalmi vagyon megkárosító bűncselekmény-sorozat elkövetői — ha három éven át szabadon tevékenykedtek is — megkapják méltó büntetésüket. Remélhetőleg ők is, s mindazok, akik bármilyen kapcsolatban voltak az ügyvel, elgondolkoznak azon, hogy milyen súlyos bűncselekmény szocialista népgazdaságunk, egész népünk közös vagyonával garázdálkodni, megkárosítani. De tanulság ez mindenki számára a jövőre nézve is, és mindenkorra: akik a közösség vagyonát károsítják, és nem tesznek meg mindent annak védelméért, elnyerik méltó büntetésüket.

Ezért kell mindnyájunknak tenni és küzdeni.

Juhász Judit

Zsigulik

minden mennyiségben

Még egy esztendeje sincs, hogy Debrecenben megkezdte munkáját a MERCUR Személygépkocsi Értékesítő Vállalat Zsigulik átadó telepe: első születésnapját idén, június 14-én ünnepli. A fiatal telep léte meghatározó lett a Tiszántúli autós életében, Kelet-Magyarországon nagy szerepet játszik a személygépjármű-program megvalósításában. Egy esztendő alatt közel tízezer autót adtak át a hazánkban rövid idő alatt népszerűvé vált olcsó, mégis minden igényt kielégítő típusból. A problémák, a gondok természetesen itt is jelen vannak. Számtalan levelet kapunk, telefonon is eljut szerkesztőségünkbe az olvasók észrevétele a MERCUR debreceni kirendeltségének munkájával, gondjaival kapcsolatban. Ép-

gépocsit tudunk átadni, szakembereinknek feszített tempóban kell dolgozni. És itt hadd válaszoljak egy másik felvetésre is. Sokan kifogásolják, hogy az átadók porogtatják a motort, kinnzokk az autót, csikorogtatják a gumikat stb. Természetesen, az úgynevezett nullrevízió-nál szükséges is, hogy az előírásokon belül „megkinnozzuk” az autót, hiszen a rejtett hibákat az erőltetett igénybevétellel lehet kizozni. A próbát természetesen műszeres felülvizsgálat követi, s csak azután kerülhet rendszámtábla az új kocsi-ra.

Sokan nem veszik át a kiutalt autót, mert nem olyan színű, mint szeretnék. Elsősorban világos színeket, fehér és világoskék Zsigulikat nem lehet kapni. Miért?

Műszeresen ellenőrzik a futóművet

Felkerül a rendszámtábla

pen ezért hasznosnak tartjuk válaszolni az olvasók kérdéseire, magyarázatot kéri a különböző felvetésekre.

A telep megindulásakor naponta tizenöt kocsit adtunk ki, ma már a napi harminc-negyvennél tartunk — tájékoztatott Szálkai József, a kirendeltség vezetője. — Sokan felvetik nekem is: a telepen szárazvalóknak a Zsigulik, miért nem adunk ki naponta többet. A szük egy esztendő alatt eljuttattunk a 6200-s sorszámkig. Mindez igazolja is, komoly munka folyik a telepen. Az embereket azonban megtéveszti az a tudat, miszerint a kiadásra váró kocsikat csak le kell mosni, forgalmi rendszámmal felszerelni, s már vihetik is. Kevesen tudják, hogy az új autók alapos revízióknak kell átvetni, különösen egy szeriakovski esetében, hogy az esetleges hiba a szakemberek vizsgálata során, nem pedig a közúti forgalomban mutatkozzon meg. Ahhoz, hogy ilyen alapos vizsgálat mellett is napi harminc-negyven

Jelenleg százötvenen várnak ezekre a színekre. A Togliatti gyár szakembereinek tájékoztatása szerint a külföldi szállítópártnak nem tudják biztosítani egyelőre kellő mennyiségben a világos színű festékeket. Így a gyár elsősorban csak sötét színekkel vonhatja be a karosszériákat. A tervek szerint a hiányolt két színben csak év végén, a jövő év elején érkeznek Zsigulik.

Sokaknak okoz kétséget a közölt sorszámkok állása is. Ezzel kapcsolatban: az újságokban, a rádióban közölt sorszámkok az elkövetkező tíz napi sorszámai. Tehát nem azt jelenti, hogy a közlés napján a közölt sorszámkok kocsik már kiadásra kerültek. Azokat tíz napon belül lehet átvenni. Tehát az információra kiadott sorszámkok figyelmeztető is: akinek kiutalási száma azon belül van, számítson, hogy a gépkocsi vételárának másik részét napokon belül be kell fizetni — tájékoztatott Szálkai József.

Ismerkedés, barátkozás az új autóval

EMLÉVÁCI

Az évfordulónk történelmi esemény szolgáltatja az okot, aktusok mellett a Nem elég egy szem évfordulójáról öt-nyolc sor (személyes)

Két éve gyászoltos egyéniségét Vác hány sor (személyes)

TALÁLKO A VERSS

A versek szerete a korral kezdődik, mikor „fűbemaszó”, ritmus kedveli meg a gyermek egy idősák, mikor a rasztó verstanulások, dul az ember a verstó végleges megszeretése, a középiskolai jó után következik be. Hátent ez velem is. Ma nazistaként az összes verseskötetét szerettem volna megvenni. Váci Mihály felől” című kötetét a kirakatában pillantottam meg. Többször elmentem a megálltam, és győzött a versszeretet, belettem a könyvet. Már katban látott példán. Hosszan unszolásra be olyan boldog örömmel kötetet, mintha több ne az országban.

Későbbiekben egyre-ismertem meg, és Váci elűnt az újak között, volt szükség, ami 190 következett be.

TALÁLKO A KÖLTŐ

Debrecenben találko olvasóival. Ez örök nyombennem. Az udvözles e bevezető után versei: kai és formai boncoló szenvedélyesen beszél, ról. Ostoroztat mind a minden hibát a fiatalok nek, ahelyett, hogy saját szabáditának megciától. Ezekben a ve teljesen új Váci isme a hallgatóság. Az es fokról-fokra átforrósod költő izzását. A vége akart elmenni, újabb é iratokat kellett elősz mondanai a költőnek. Keres Emil színműves

A rendezvény után szerkesztő társammal dedikáltok sorába a tan, de energikus irra ajánlásokat köteleibe megilletődéssel adtuk, ket, hogy a Tanítóké folyóirata számára szer ni egy-két kéziratos ki nokat, amik meg nem, eddig nyomtatásban, meghallgatta és érdeklőlyóiratunk felől, ma ta: „Rendben van. A zósóket szeretem, hisz nító vagyok.” Felírta a felhívta a figyelmünk jenk rövidesen, hogy sok munkája közben a Néhány nap múlva el ki a levelet. Sokáig laszt.

A MEGN VÁLASZÓ LEVÉL

Hónapokkal később tam. A megszólítás benne:

„Ne dörzsölje a szemét, Irok. Elég jókor, a nem? Ne haragudjon küldtem kéziratos. Dolg s nehezen válok meg t laki maguk közül a s ben felkeresne, talán hogy kitegyek egyet. Főleg beszélgetni tud ha éppen nincs érték egyéb.”

Mégegyszer: — elné

EMLÉKEZŐ SOROK VÁCI MIHÁLYRÓL

Az évfordulónak nem csupán az ünneplés a feladatuk. Ha történelmi esemény vagy egy jelentős személyiség nagysága szolgáltatja az okot a megemlékezésre, a néha formális ünnepi aktusok mellett alaposabb érzelmi elmélyülésre van szükség. Nem elég egy személyiségről csak születésének vagy halálának évfordulójáról öt- vagy tízevenként megemlékezni. Szellemi hagyatékát állandóan frissen kell tartani az utókorunk.

Két éve gyászoltuk a magyar irodalmi és közéletnek jelentős egyéniségét Váci Mihályt, „a sokaság fiát”. A következő néhány sor (személyes emlékek) a fenti elvtől vezérelve íródott.

TALÁLKOZÁS A VERSSEL

A versek szeretete a kisgyermekkorral kezdődik, mikor a könnyed, „fűbemaszó”, ritmusos verseket kedvelni meg a gyermek. Aztán jön egy időszak, mikor az iskolai farszto verstanulások miatt elfordul az ember a versről. A versek végleges megszerzése és megértése a középiskolai jó irodalomórák után következik be. Hasonlóan történt ez velem is. Másodikos gimnazistaként az összes megjelenő verseskötetet szerettem volna megvenni. Váci Mihály „Kelet felől” című kötetét a könyvesbolt kirakatában pillantottam meg. Többször elmentem előtte, majd megálltam, és győzött a szenvedélyes versszeretet, beléptem és kértem a könyvet. Már csak a kirakatban látott példány volt meg. Hosszan unszolásra bevették, és én olyan boldog örömmel vittem el a kötetet, mintha több nem is lenne az országban.

Későbbiekben egyre több költőt ismertem meg, és Váci egy kicsit eltűnt az újak között. Megújulásra volt szükség, ami 1969 tavaszán következett be.

TALÁLKOZÁS A KÖLTŐVEL

Debrecenben találkozott a költő olvasóival. Ez örök nyomat hagyott bennem. Az üdvözlés és a szokásos bevezető után verseinek esztétikai és formai boncolása helyett szenvedélyesen beszélt a fiatalokról. Ostorozta mindazokat, akik minden hibát a fiatalokban kerestek, ahelyett, hogy saját munkájukat szabadítanák meg a bürokráciától. Ezekben a versekben egy teljesen új Vácit ismerhettem meg a hallgatóság. Az est közönsége fokozatosan átforgódott átveve a költő izzását. A végén senki sem akart elmenni, újabb és újabb kérésekkel kellett előszedni és elmondani a költőnek, barátjának, Keres Emil színművésszel együtt.

A rendezvény után diákújság-szerkesztő társammal beálltunk a dedikáltatkozó sorába. Kissé fáradtan, de energikus irással róttá az ajánlásokat kötetembe. Mi zavart megilletődéssel adtuk elő kérdéseinket, hogy a Tanítóképző Kelet 67 folyóirata számára szeretnénk kapni egy-két kéziratot közlésre, olyanokat, amik még nem jelentek meg eddig nyomtatásban. Kérésünket meghallgatta és érdeklődött a folyóiratunk felől, majd ezt mondta: „Rendben van. A tanítóképzősöket szeretem, hiszen én is tanító vagyok.” Felírta a címünket, hogy írjunk rövidesen, hogy el ne felejtsek munkájuk közlését az egyezséget. Néhány nap múlva elküldtem neki a levelet. Sokáig vártuk a választ.

A MEG NEM VÁLASZOLT LEVÉL

Hónapokkal később levelet kaptam. A megszólítás után ez állt benne:

„Ne dörzsölje a szemét, ime mégis írok. Elég jókor, ahhoz képest, nem? Ne haragudjon, hogy nem küldtem kéziratot. Dolgozom rajtuk, s nehezen válok meg tőlük. Ha valaki maguk közül a szerkesztőségben felkeresne, talán rávehetne, hogy kivegyek egyet a dossziéból. Főleg beszélgetni tudnánk talán, ha éppen nincs értekezlet és más egyéb.”

Mégegyszer: — elnézést kérek a

Kelet 67 olvasótól. Nem feledékenységéből nem választottam.

Budapest, 1969. X. 27.
Tisztelettel és barátsággal
Váci Mihály

Készültünk, de nem mentünk. Pedig biztosan szívesen fogadott volna bennünket, ahogy ez a néhány sorából kitűnik, hiszen azt írja: „... főleg beszélgetni tudnánk...”. A készülődés mellett a levélre sem választottunk. Aztán megtudtuk, hogy elkéstünk.

Válaszunk adósság maradt, fájdalmas, örök adósság.

Harasztosi Csaba

FILMNAPLÓ

Az álmok temetője

Ismét egy szovjet film, amelyre oda kell figyelni. Amely egyszerű eszközökkel többet elmond az emberről, gyarlóságairól és erényeiről, mint a színes technikájú, suhanó kamerákkal, gumioptikával, óriási trükkökkel fényképezett filmek egynemelyike! Nemelyike? Sokasága. Mert látva a különböző bravúros megoldású nyugati filmek sorát — hogy csak egyet említsünk, a most műsoron levő bárgyú angol „művet”. A szemtanút —, sokszor az az érzésünk, hogy a külsin a semmit, az értéktelent festi gyönyörűre. Hogy valamilyen gyönyörködjön a néző.

A Különleges kiállítás egyáltalán nem különleges kiállítású film. Fekete-fehér kockái azonban sok-sok színt hordoznak; emberi színek, a lélekéit. A rendező, Eldar Sengeleja ismeri és érti, — éppen ezért gyakran el is ítéli hőseit. A nagy tehetségű Aguli Erasztavi szobrászművészt legfőképp. Azt, aki harcossá a második világháborúnak, buzgó és elszánt harcosa. Egyedül tör a németekre, bár nagyon közeli célpontnak látszik ő is. De kiválni akar, más lenni, mint a többi — egy fiatal, egy művész esetében mi lehet ennél természetesebb? Hiszen Aguliban benne van a nagyravahatóság fullánkja.

Hogy csak fullánk, amit úgy csipetk belé — az egész film bizonyítja. Attól a pillanattól kezdve, amint a hős szobrász hazatér a frontról. Leszerelték, mert vakbuzgón kereste a halált, és az egy gránát alakjában meg is érintette. Ott-hon apukája, az öreg Pipinia mellett már nem ennyire vakbuzgó. Húzza-halasztja a nagy feladat elvégzését: a „Tavaszi” szobrának megmintázását. Igazi erőpróba volna ennek a szimbolikus műnek az elkészítése. A főiskola után az első bizonyítás: valóban művész és valóban nagyravahatott. A szobor azonban soha nem készül el. Ha csak tanítványa, aki megszállottan tiszteli a műveket nem alkotó, „Mester”-t, nem faragja ki a márványtömbből önmaga álmait. Aguli lemond arról, hogy valaha is több lehet mesteremberről. Készíti a temetőbe az elhunytak mellszobrait — és talán maga sem tudja, hogy önmagát is temeti ilyenkor. Minden mellszobor egy-egy kapaföld a művészműveire.

A rendező különösen a mellékalkokat mutatja be sok humorral és iróniával. A lányok rendőrsza-

ALMÁSI ALADÁR:
ÖREG UTCASEPRŐ

kaszt, ahol egymás után lépnek ki szabadságot kérni a terhesek: hatusk domborodása nem teszi görbévé a sort. Vagy az érettségi találkozó felejthetetlen képsoraiban az ügybuzgó szervezőt, aki mindenkit jóismerősként köszönt, de akit senki sem ismer, és akit a végén magára hagynak. Vagy a könnyekig meghatóan emlékező tanárnőt, aki még a legegyszerűbb szavakat is olvassa a papírról. A rendező apró megfigyelései ezek. A mellékalkokat viszont csak így lehet görbe tükörbe állítani. A főhős karikírozására van jobb mód is: a nagy álmoktól elvezetni a mindennapi élethez, az ábrándozástól az illúziótlan valóságig. Az őt gyermekig és a „művész” látszólag adekvát életformájáig: a nagy ivásokig és vakmerő leánykérésekig. Egyetlen erős akaratú alakja a filmnek Pipinia: az ő akaratát alatti megtörök fia művészkedő kedve. Kiszolgálója lesz apja vágyainak és igényeinek. A művész, az öntörvényű művész pedig csak önmagának lehet alattvalója. Még a feleségé sem lehet, akinek naivitásán kívül az égvilágon nincs semmi jellemző tulajdonsága. Szül és vasal, perel és megbocsát. A rendező nem emelkedik olyan magasságokba, ahonnan nézve az a három figura törpének, esetlennek látszana. A Különleges kiállítás ezért nem lesz gyilkos szatíra, a művészsors, az elétkozolt tehetség szatírja. Megbocsát humor lengi át képsorait. Érthető ez, ha arra gondolunk, hogy Aguli tehetsége elparazálásában része lehet a háborúnak is, amely a létszükségletek — a liszt, a zsír, a kenyér — kielégítésére ösztönözött mindenkit, s amely befeljesésekor az elégedettség, a megnyugvás érzését váltotta ki az emberekben. Az elégedettség pedig soha nem lehet egyetlen művésznél sem a hajtőereje. Kérdés persze, igazán tehetséges volt-e Aguli.

Nagy érdeme a szovjet-grúz filmnek, hogy hétköznapi beszél a művészet kérdéseiről. Nincs benne semmi fellengzősség, nincs nyakatekert okoskodás. A mi rendezőink — az ún. „művészfilmek” rendezői — példát vehetnének Sengelejától. Akárcsak a színészeink Guram Lordkipanidzétől, Aguli alakítójától, Valentyna Tyelicskinától, a feleség megformálójától vagy Vaszilij Cshaidzétől, aki az öreg Esztavit állítja elénk.

Márkus Béla

A KÖLTÉSNET NAPJA

megyei ünnepségét ezúttal Derecskén rendezti meg a megyei tanács művelődésügyi osztálya, a Megyei Művelődési Központ, a derecskei járási művelődési központ, a járási könyvtár és a Művelt Nép könyvesbolt április 17-én, hétfőn este 7 órai kezdettel a derecskei művelődési központban. Az irodalmi esten a „Hortobágy mellyéke” és

az „Egyet lép az ősi város” című, nemrég megjelent két antológia alapján Bényei József beszélget Bodai István, Kiss Tamás, Niklai Ádám és Tóth Endre költőkkel. Közreműködnek: Zsolnai Júlia és Árvai László, a Csokonai Színház művészei, valamint Mohai Gábor előadóművész.

Bécsi levél

A BIZTOSÍTÉKRÓL

Koránt sem akarom az olvasókat félrevezetni, de ezúttal a „biztosíték” szó egy teljesen új fogalmi körébe szeretnék sokakat bevezetni, amelynek nemcsak bécsi, hanem hazai időszerűsége is van. Ezt a szót — biztosíték — a közelmúltban éppen Bécsből keltezett tudósításban olvashatták a Napló hasábjain is. A rövid hír, hiszen mindössze néhány soros volt, rendkívül fontos egyezményről adott tájékoztatást, de lényegére és körülményeire e levélben szeretnék bővebbet adni. Nem a teljesség igényével. Inkább arra törekszem, hogy szélesebb alapokra helyezzem a tájékoztatást. A tudósítás azt közölte, hogy a Magyar Népköztársaság Bécsben, a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség székházában aláírta az atomfegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződésnek megfelelően a biztosítéki egyezményt.

Miért Bécsben történt mindez s tulajdonképpen milyen tevékenységet fejt ki az osztrák fővárosban székelő nagy nemzetközi szervezet, a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség. A személyes élmények vezetnek, amikor mindenekelőtt az Egyesült Nemzetek Szervezetének ezt az úgynevezett szakosított intézményét, bécsi központjának munkáját szeretném bemutatni. Azért sem érdekel, mert az idei turistaforgalom megkezdődött, debreceniek is felkeresték már Bécsbet, de tapasztalatom, hogy a főváros belső körútján, ahol az Ügynökség székháza van, minden érdeklődés nélkül mennek el az ide látogatók. Nem is csoda, hiszen ez a szürke épület mindössze egyetlen felírást visel, és semmi sem hívja fel a figyelmet arra, hogy ebben székel az atomenergia ügyeivel foglalkozó nagy világszervezet. A szürke épület mellett viszont olyan autósávon van, üvegablakai és üvegfalai lehetőséget adnak arra, hogy az egyik utcáról, az épület túlsó oldalán levő utcára lásson az érdeklődő, miközben lehetetlen, hogy ne vegye észre a kirakatba forgó lapra helyezett Fiat 127-es kocsikat, amelyekről sok jót írnak a lapok és a bécsi utca forgatagában már bőven lehet látni ezeket a kiskocsikat. Egyszóval, a neonreklámok tündöklő fénye teljesen háttérbe szorítja ezt az épületet, amelyet még ha észre is venne valaki, nem könnyen ismerheti meg. Miután az atomenergiaival kapcsolatos információk egyik gyűjtőközpontja az épület, oda csak belépővel és engedéllyel lehet bejutni.

Jónéhányszor már voltam az Atomenergia Ügynökség nagy tanácskozó termében, a kormányzótanács ülésének színhelyén, ahol a sajtó képviselőit is tájékoztatták, részt vettem a fogadóteremben ünnepi alkalmak eseményein, de megvallom őszintén, én magam sem ismertem kellően a világszervezethez tartozó szakosított intézmény több irányú feladatát, munkáját. Említettem már, sok magyar turista között a debreceniek is elcsúsztak a Ringen az ügynökség székháza előtt, és az ide látogatók egyéb külföldiek sem tudják, hogy ebben a szürke épülettömbben ezer ember végzi mindennapi tevékenységét, amely kiterjed annak előmozdítására, hogy a tagországokban az atomenergiát békés célokra hasznosítsák. Irhatnám ügyis, feladat: az atomtechnikai módszerek alkalmazásának bevezetése és kifejlesztése a mezőgazdaságban, iparban, orvostudományban, egészségügyben, biológiában, fizikában s nemcsak az alkalmazást, hanem a széles körű kutatást is a programok között lehet találni. Ez az egyik feladata az intézménynek, míg a másik fő tevékenysége az úgynevezett ellenőrzési tevékenység, amelyet az atomsorompó-szerződés hárít az ügynökségre azokkal az államokkal szemben, amelyek — mint például hazánk is — az úgynevezett biztosítéki egyezményt már megkötötték.

Amikor ott jártam, érdeklődésemre megmutatták az atomfegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló szerződés idevonatkozó cikkelyét, amely utalást ad erre a tevékenységre. A szerződés III. cikkelyének első pontja ugyanis többek között ezeket tartalmazza: „A Szerződésben Részvevő és atomfegyverrel nem rendelkező minden állam kötelezi magát, hogy elfogadja azokat a garanciákat, amelyeket az egyezmény tartalmaz, amelyről tárgyalni fog és amelyet a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség alapszabályzatának és az Ügynökség szavatossági rendszerének megfelelően a Nemzetközi Atomenergia Ügynökséggel fog kötni. Kizárólag a szerződéssel összhangban az illető állam által vállalt kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése céljából, hogy a magenergiát ne lehessen a békés alkalmazásról atomfegyverre vagy más nukleáris robbanó berendezésekre áttálcítani.” Ezért kell az atomsorompó-szerződést aláírni minden államnak tárgyalni a Nemzetközi Atomenergia Ügynökséggel s a biztosítéki egyezményt is megkötöni. Ez jelenleg folyamatban van és a közeljövőben is várható több egyezmény megkötése.

Miután engem is megismertettek a biztosítéki egyezmény megkötésének formásaival, további érdeklődésemre elmondták: naponta érkeznek a székházba több mint száz országból a postai küldemények. De az ügynökség is postáz naponta jelentős mennyiségű dokumentációs anyagokat a tagországokba. A tájékozódás ebben a nagy, szürke épületben nem könnyű, mert a szervezeti felépítés erősen széttagolja az intézményt. Főigazgató áll a szervezet élén. Ő főosztálya van az ügynökségnek, ezek élén főigazgató-helyettesek állnak. Jelenleg nemzetiségi megoszlás szerint szovjet, amerikai, francia, indiai és svájci főigazgató-helyettese van a szervezetnek, amelyet svéd főigazgató vezet. A főigazgató-helyettesek hatáskörébe igazgatóságok tartoznak, s ilyenből pontosan 17 van. Ezek az igazgatóságok pedig csaknem száz szekcióra tagozódnak.

Az ügynökségnek nemcsak az ellenőrzés a feladata, hanem többek között a kutatás és a műszaki segítségnyújtás is. Ezért Bécs mellett, Zeibersdorfbán felépítették azt a kutató központot, amelyben központi témákon dolgoznak a világ különböző részeiből érkezett tudósok. A kutatási témák egy részét viszont kiadják a tagországoknak. Hazánk is jelentős helyet foglal el a szerződéskötések terén: évente több mint tíz kutatási témán dolgoznak hazai tudósaink, kutatóink. Ismerik ebben a szakosított intézményben a Debrecenben székelő ATOMKI jó hírét, szakmai és tudományos elismerését. Csikai Gyula professzor neve is említésre került, amikor a debreceni kutatási szerződéseket ismertették előttem. De nemcsak ilyen szerződések kapcsolódnak Debrecen nevéhez, hanem azok a tudományos konferenciák vagy éppen ösztöndíjak, amelyeket az ügynökség szervez és adományoz. Legutóbb, éppen a Bécsben rendezett konferenciának volt debreceni résztvevője, dr. Berényi Dénes személyében.

A Ringen levő épület már csak néhány évig lesz az ügynökség központja. Bécs most kialakítandó Duna-parti területén ENSZ-város építenek fel, s ott kap kényelmes elhelyezést a „biztosíték” szóról bemutatott intézmény, amelynek feladata egybefűg korunk nagy törekvéseivel: az atomtechnikai módszerek alkalmazásának fejlesztésével és a békés alkotó munkával.

Oltványi Ottó

Szabó II. is sérült

DEBRECENBEN: DEAC-BP. POSTÁS, MGM VASAS-SZOLNOKI MÁV

A DVSC NB I. B-s labdarúgócsapata ma, vasárnap délután Szolnokon az MTE-vel játszik a bajnoki pontokért. A debrecenieknek újabb Szabó II. is a sérültek listájára került, játéka bizonytalan és Varga készenlében áll. Kuchta lába gipszben. Várhelyi beteg és egyelőre bizonytalan Vazlavik játéka is. Piber István edző a következőkben állítja majd össze Szolnokon a pályára lépő csapatot: Varga, Szabó II., Szabó I., Vachter, Lipók, Sívágó, Nagykaposi, Nagy, Vasvári, Vazlavik, Szabó III., Sánta, Kovács, Erzsé. A Szolnoki MTE-DVSC mérkőzést Tátrai bíráskodása mellett bonyolítják le.

Ma délután két NB II-es labdarúgó bajnoki mérkőzést rendeznek Debrecenben. Az egyetemi sporttelepen fél 3 órai kezdettel játsszák le a DEAC-Bp. Postás találkát, míg az MGM nagyerdei pályán fél 4-től kerül majd sor az MGM Vasas-Szolnoki

MÁV összecsapására. Mindkét mérkőzésnek a hazai csapat az esélyese.

Az NB III-ból két mérkőzésre (Hajdúböszörmény-Balmazújváros és Hajdúszoboszló-Nyírbátor) Hajdú-Biharban kerül sor. A TITÁSZ Elektromos Tiszavasváriban, a Püspökladányi MÁV Egyetértés Tuzséron, míg a bajnokságban vezető Hajdú Vasas Marfún szerepel. Ezeket kívül Mátészalka-Törökszentmiklós és Záhony-Szolnoki Olajbányász mérkőzésre kerül még ma sor a labdarúgó NB III-ban.

A megyei I. osztályú bajnokságban vezető D. Építők a Derecskei Petőfit fogadják, a második helyezett Berettyóújfalui pedig Letavértest látja vendégül. A nagyobb küzdelem Berettyóújfaluban várható. Egyébként a formájában felfelé ívelő D. Kinizsi dolga sem lesz könnyű Polgáron. A megyei II. osztályban hét bajnoki mérkőzést játszanak a mai fordulóban.

Nehézsúlyban 8 világcúcs

Tallinnban, a szovjet súlyemelő bajnokságban világcúcsot hozott a nehézsúlyúak viadala. Nyolc világrekord született, három a győztes Talts, négy a második helyezett Pervusin és egy a kiesett Kozin jóvoltából.

Nyomásban Jakubovszkij 206,5 kilós csúcsát Talts 207,5-re, majd versenyen kívül Kozin 208-ra javította. Szakításban a küzdelmek előtt Pervusin 171 kilóval tartotta a világcúcsot, a bajnokságon kétszer is megjavította 173, majd 175 kilóra. Lökésben Pervusin kezdte a rekordjavítást, 218 kilóval 218,5 kilóra, majd Talts következett 220-szal, végül Pervusin 220,5 kilóval.

Összetettben Talts 587,5 kilóra módosította saját, 585 kilós világcúcsát.

Szabó Bendi nyugdíjban

A debreceniek, főleg az idősebbek csak így ismerik, Szabó Bendi. Nem tudják, hogy András, Endre vagy Andor-e a keresztneve. Igen, Szabó Endre MÁV műszaki főellenőr, a Debrecen állomás kocszivizsgálója 41 esztendői becsületesen végzett munka után nyugalmába vonult. Az elmúlt évek során háromszor is kitüntették, egyszer az Erdemes Vasutas, kétszer pedig a Kiváló Vasutas jelvény odaítélésével becsülték meg tevékenységét.

Hadd hívjam továbbra is Bandinak. Így kedvesebb, így emlékeztetőbb — a labdarúgópályáról. Immár 41 esztendeje annak, hogy a DVSC labdarúgócsapatában elkezdte pályafutását és 1942-től hat esztendőig az NB I-ben rugta a labdát. O vinta ki — talán egyedül egész Tiszántúlon — a csupasz jelt. Mindenki örömmel és szeretettel emlékezik vissza játéka, góljaira, felhőfejesére és elsősorban a határtalan lelkesedésére, amely átragadt az egész csapatra. Jól emlékszik a „nagy” DVSC-re: Nagy — Csokai, B. Nagy — Zilahy L., Nagy II., Kádás — Szilárd, Szabó Bendi, Szilágyi I., Sidlik, Vihar. Ezután még négy debreceni kapott helyet a csapatban, Szilágyi S., Szabó S., Komlóssy és Tisza.

A nyugdíjba vonulása alkalmából a DVSC elnöksége is megemlékezett régi játékosáról, aki volt csapata egyetlen mérkőzéséről sem hiányzik. Oláh József, a DVSC ügyvezető elnöke emléktárggyal jutalmazta a bajszos Szabó Bendit.

De jó is lenne, ha a mai vasutas labdarúgók csak egy darabkát kapnának Szabó Bendi „csupaszviből”. (1)

Szabó Bendi: „Az volt a csodálatos, magasabbra ugrottam a kapusoknál. És hogy azóta harminc-négyven esztendő telt el? Nem is hinné az ember...”

Ferencváros-Ú. Dózsa 2-0 (2-0)

Gólt ígérő támadással kezdett az Újpest, de Fazekas kitűnő beállítását Dunai I. a felső lécre fejezte, aztán a ferencvárosi Juhász hazárdással tisztázta. A 17. percben Noskó a kaputól 18 méterre felvágta Albertet, a megírt szabadrúgást Szőke egészen a léccél alá vágta a sortfal felé. (1-0)

A 27. percben Fazekas a jobb sarkot célozta meg, de Vörös nagy bravúrral mentett. A félidő utolsó percében Albert jól

látta meg a jobbszélen felfutó Branikovitsot, aki elhúzott Juhász Péter mellett, majd a közeli mozduló Szentmihályi mellett a jobb alsó sarokba lőtt. (2-0)

A szünet után sem talált magára a bajnokság, egy pillanatra sem játszott úgy, mint korábbi győztes mérkőzése. Csak kergették a labdát. Ebben a játékvezetés nagyot esett a színvonal, a Ferencváros érthetően már a szerdai kupamérkőzésre tartalékol.

Mai sportműsor

Április 16., vasárnap

Fazekas Általános Iskola tornaterme, 11 óra: DVSC-Bp. Betonút. Férfi NB II-es csapatbajnoki mérkőzés.

Birkózás Püspökladány, 10 óra: A megyei Békéscsaba egyéni csapatonként, 10 óra: D. Spartacus-Vámospercsi MEDOSZ (férfi megyei, Gödény, Szilágyi). — 9.30 óra: D. Spartacus-D. Kinizsi (női megyei, Szilágyi, Gödény). — Iszapolyi utcai pálya, 8 óra: D. Postás-D. Vörös Meteor Vendéglátó (férfi megyei, Adam, Pante). — 9.10 óra: D. Közútiépítők-D. Vörös Meteor Elemi-művelődési központ (férfi megyei, Adam, Pante). — 10 óra: D. Betű-D. VM. Elemi-művelődési központ (férfi megyei, Adam, Pante).

Videk: Hajdú Vasas-DVSC I. (Téglás, 9. női megyei, Bartha, Finta). Hajdú Vasas-Derecske (10. férfi megyei, Bartha, Finta). Balmazújváros-D. Dózsa II. (9.30. férfi megyei, Simon). Hajdúváros-D. Építők (8.30. férfi megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (9.45. női megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (10.45. női ifjúsági, Kapusi). Bojt-Egyek (10. női megyei, Mezel). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.45. férfi megyei, Bartha, Bánkúti). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.30. női ifjúsági, Fodor, Anderkó).

Labdarúgás Egyetemi sporttelep, 14.30 óra: DEAC-Bp. Postás (Asztalos). MGM-pálya, 15.30 óra: MGM Vasas-Szolnoki MÁV (Szabó J.). NB II-es bajnoki mérkőzések: — Építők pálya, 9.30 óra: D. Építők (férfi), 9.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Orosz, Szabó L., Koroknai). Megyei I. osztályú bajnoki mérkőzések: — Téglágyári pálya, 11.15 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Dobó, Daróczy, Giczel). Megyei II. osztályú bajnoki mérkőzés: — Építők pálya, 11.15 óra: D. Építők-Derecskei Petőfi (Juhász, Demján). — 14.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Füzessy, Csonka). — Téglágyári pálya, 9.30 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Daróczy, Giczel). — MGM-pálya, 8 óra: MGM Vasas-TITÁSZ Elektromos (Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 9 óra: DEAC-Püspökladányi MÁV Egyetértés (Tóth, Makó). Ifjúsági bajnoki mérkőzések: — DVSC-pálya, 8 óra: DVSC II.-D. Építők II. (Orósz, Tompos, Zám). — MGM-pálya, 9.45 óra: MGM Vasas II.-TITÁSZ Elektromos II. (Nagy S., Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 10.45 óra: DEAC II.-Püspökladányi MÁV Egyetértés II. (Makó, Tóth). NB II-es csapatbajnoki mérkőzések: — Nagy-Érsei stadion, 8.30 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi I. (Fülöp, Varga). — 9.45 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi II. (Fülöp, Varga). — Utóbbi mérkőzések: — Spartacus pálya, 14 óráig. Kispályás bajnoki találkozók (Sándor Gy., Fazekas).

Videk: Hajdú Vasas-DVSC I. (Téglás, 9. női megyei, Bartha, Finta). Hajdú Vasas-Derecske (10. férfi megyei, Bartha, Finta). Balmazújváros-D. Dózsa II. (9.30. férfi megyei, Simon). Hajdúváros-D. Építők (8.30. férfi megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (9.45. női megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (10.45. női ifjúsági, Kapusi). Bojt-Egyek (10. női megyei, Mezel). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.45. férfi megyei, Bartha, Bánkúti). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.30. női ifjúsági, Fodor, Anderkó).

Labdarúgás Egyetemi sporttelep, 14.30 óra: DEAC-Bp. Postás (Asztalos). MGM-pálya, 15.30 óra: MGM Vasas-Szolnoki MÁV (Szabó J.). NB II-es bajnoki mérkőzések: — Építők pálya, 9.30 óra: D. Építők (férfi), 9.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Orosz, Szabó L., Koroknai). Megyei I. osztályú bajnoki mérkőzések: — Téglágyári pálya, 11.15 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Dobó, Daróczy, Giczel). Megyei II. osztályú bajnoki mérkőzés: — Építők pálya, 11.15 óra: D. Építők-Derecskei Petőfi (Juhász, Demján). — 14.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Füzessy, Csonka). — Téglágyári pálya, 9.30 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Daróczy, Giczel). — MGM-pálya, 8 óra: MGM Vasas-TITÁSZ Elektromos (Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 9 óra: DEAC-Püspökladányi MÁV Egyetértés (Tóth, Makó). Ifjúsági bajnoki mérkőzések: — DVSC-pálya, 8 óra: DVSC II.-D. Építők II. (Orósz, Tompos, Zám). — MGM-pálya, 9.45 óra: MGM Vasas II.-TITÁSZ Elektromos II. (Nagy S., Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 10.45 óra: DEAC II.-Püspökladányi MÁV Egyetértés II. (Makó, Tóth). NB II-es csapatbajnoki mérkőzések: — Nagy-Érsei stadion, 8.30 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi I. (Fülöp, Varga). — 9.45 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi II. (Fülöp, Varga). — Utóbbi mérkőzések: — Spartacus pálya, 14 óráig. Kispályás bajnoki találkozók (Sándor Gy., Fazekas).

Videk: Hajdú Vasas-DVSC I. (Téglás, 9. női megyei, Bartha, Finta). Hajdú Vasas-Derecske (10. férfi megyei, Bartha, Finta). Balmazújváros-D. Dózsa II. (9.30. férfi megyei, Simon). Hajdúváros-D. Építők (8.30. férfi megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (9.45. női megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (10.45. női ifjúsági, Kapusi). Bojt-Egyek (10. női megyei, Mezel). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.45. férfi megyei, Bartha, Bánkúti). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.30. női ifjúsági, Fodor, Anderkó).

Labdarúgás Egyetemi sporttelep, 14.30 óra: DEAC-Bp. Postás (Asztalos). MGM-pálya, 15.30 óra: MGM Vasas-Szolnoki MÁV (Szabó J.). NB II-es bajnoki mérkőzések: — Építők pálya, 9.30 óra: D. Építők (férfi), 9.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Orosz, Szabó L., Koroknai). Megyei I. osztályú bajnoki mérkőzések: — Téglágyári pálya, 11.15 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Dobó, Daróczy, Giczel). Megyei II. osztályú bajnoki mérkőzés: — Építők pálya, 11.15 óra: D. Építők-Derecskei Petőfi (Juhász, Demján). — 14.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Füzessy, Csonka). — Téglágyári pálya, 9.30 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Daróczy, Giczel). — MGM-pálya, 8 óra: MGM Vasas-TITÁSZ Elektromos (Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 9 óra: DEAC-Püspökladányi MÁV Egyetértés (Tóth, Makó). Ifjúsági bajnoki mérkőzések: — DVSC-pálya, 8 óra: DVSC II.-D. Építők II. (Orósz, Tompos, Zám). — MGM-pálya, 9.45 óra: MGM Vasas II.-TITÁSZ Elektromos II. (Nagy S., Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 10.45 óra: DEAC II.-Püspökladányi MÁV Egyetértés II. (Makó, Tóth). NB II-es csapatbajnoki mérkőzések: — Nagy-Érsei stadion, 8.30 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi I. (Fülöp, Varga). — 9.45 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi II. (Fülöp, Varga). — Utóbbi mérkőzések: — Spartacus pálya, 14 óráig. Kispályás bajnoki találkozók (Sándor Gy., Fazekas).

Videk: Hajdú Vasas-DVSC I. (Téglás, 9. női megyei, Bartha, Finta). Hajdú Vasas-Derecske (10. férfi megyei, Bartha, Finta). Balmazújváros-D. Dózsa II. (9.30. férfi megyei, Simon). Hajdúváros-D. Építők (8.30. férfi megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (9.45. női megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (10.45. női ifjúsági, Kapusi). Bojt-Egyek (10. női megyei, Mezel). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.45. férfi megyei, Bartha, Bánkúti). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.30. női ifjúsági, Fodor, Anderkó).

Labdarúgás Egyetemi sporttelep, 14.30 óra: DEAC-Bp. Postás (Asztalos). MGM-pálya, 15.30 óra: MGM Vasas-Szolnoki MÁV (Szabó J.). NB II-es bajnoki mérkőzések: — Építők pálya, 9.30 óra: D. Építők (férfi), 9.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Orosz, Szabó L., Koroknai). Megyei I. osztályú bajnoki mérkőzések: — Téglágyári pálya, 11.15 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Dobó, Daróczy, Giczel). Megyei II. osztályú bajnoki mérkőzés: — Építők pálya, 11.15 óra: D. Építők-Derecskei Petőfi (Juhász, Demján). — 14.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Füzessy, Csonka). — Téglágyári pálya, 9.30 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Daróczy, Giczel). — MGM-pálya, 8 óra: MGM Vasas-TITÁSZ Elektromos (Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 9 óra: DEAC-Püspökladányi MÁV Egyetértés (Tóth, Makó). Ifjúsági bajnoki mérkőzések: — DVSC-pálya, 8 óra: DVSC II.-D. Építők II. (Orósz, Tompos, Zám). — MGM-pálya, 9.45 óra: MGM Vasas II.-TITÁSZ Elektromos II. (Nagy S., Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 10.45 óra: DEAC II.-Püspökladányi MÁV Egyetértés II. (Makó, Tóth). NB II-es csapatbajnoki mérkőzések: — Nagy-Érsei stadion, 8.30 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi I. (Fülöp, Varga). — 9.45 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi II. (Fülöp, Varga). — Utóbbi mérkőzések: — Spartacus pálya, 14 óráig. Kispályás bajnoki találkozók (Sándor Gy., Fazekas).

Videk: Hajdú Vasas-DVSC I. (Téglás, 9. női megyei, Bartha, Finta). Hajdú Vasas-Derecske (10. férfi megyei, Bartha, Finta). Balmazújváros-D. Dózsa II. (9.30. férfi megyei, Simon). Hajdúváros-D. Építők (8.30. férfi megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (9.45. női megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (10.45. női ifjúsági, Kapusi). Bojt-Egyek (10. női megyei, Mezel). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.45. férfi megyei, Bartha, Bánkúti). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.30. női ifjúsági, Fodor, Anderkó).

Labdarúgás Egyetemi sporttelep, 14.30 óra: DEAC-Bp. Postás (Asztalos). MGM-pálya, 15.30 óra: MGM Vasas-Szolnoki MÁV (Szabó J.). NB II-es bajnoki mérkőzések: — Építők pálya, 9.30 óra: D. Építők (férfi), 9.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Orosz, Szabó L., Koroknai). Megyei I. osztályú bajnoki mérkőzések: — Téglágyári pálya, 11.15 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Dobó, Daróczy, Giczel). Megyei II. osztályú bajnoki mérkőzés: — Építők pálya, 11.15 óra: D. Építők-Derecskei Petőfi (Juhász, Demján). — 14.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Füzessy, Csonka). — Téglágyári pálya, 9.30 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Daróczy, Giczel). — MGM-pálya, 8 óra: MGM Vasas-TITÁSZ Elektromos (Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 9 óra: DEAC-Püspökladányi MÁV Egyetértés (Tóth, Makó). Ifjúsági bajnoki mérkőzések: — DVSC-pálya, 8 óra: DVSC II.-D. Építők II. (Orósz, Tompos, Zám). — MGM-pálya, 9.45 óra: MGM Vasas II.-TITÁSZ Elektromos II. (Nagy S., Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 10.45 óra: DEAC II.-Püspökladányi MÁV Egyetértés II. (Makó, Tóth). NB II-es csapatbajnoki mérkőzések: — Nagy-Érsei stadion, 8.30 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi I. (Fülöp, Varga). — 9.45 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi II. (Fülöp, Varga). — Utóbbi mérkőzések: — Spartacus pálya, 14 óráig. Kispályás bajnoki találkozók (Sándor Gy., Fazekas).

Videk: Hajdú Vasas-DVSC I. (Téglás, 9. női megyei, Bartha, Finta). Hajdú Vasas-Derecske (10. férfi megyei, Bartha, Finta). Balmazújváros-D. Dózsa II. (9.30. férfi megyei, Simon). Hajdúváros-D. Építők (8.30. férfi megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (9.45. női megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (10.45. női ifjúsági, Kapusi). Bojt-Egyek (10. női megyei, Mezel). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.45. férfi megyei, Bartha, Bánkúti). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.30. női ifjúsági, Fodor, Anderkó).

Labdarúgás Egyetemi sporttelep, 14.30 óra: DEAC-Bp. Postás (Asztalos). MGM-pálya, 15.30 óra: MGM Vasas-Szolnoki MÁV (Szabó J.). NB II-es bajnoki mérkőzések: — Építők pálya, 9.30 óra: D. Építők (férfi), 9.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Orosz, Szabó L., Koroknai). Megyei I. osztályú bajnoki mérkőzések: — Téglágyári pálya, 11.15 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Dobó, Daróczy, Giczel). Megyei II. osztályú bajnoki mérkőzés: — Építők pálya, 11.15 óra: D. Építők-Derecskei Petőfi (Juhász, Demján). — 14.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Füzessy, Csonka). — Téglágyári pálya, 9.30 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Daróczy, Giczel). — MGM-pálya, 8 óra: MGM Vasas-TITÁSZ Elektromos (Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 9 óra: DEAC-Püspökladányi MÁV Egyetértés (Tóth, Makó). Ifjúsági bajnoki mérkőzések: — DVSC-pálya, 8 óra: DVSC II.-D. Építők II. (Orósz, Tompos, Zám). — MGM-pálya, 9.45 óra: MGM Vasas II.-TITÁSZ Elektromos II. (Nagy S., Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 10.45 óra: DEAC II.-Püspökladányi MÁV Egyetértés II. (Makó, Tóth). NB II-es csapatbajnoki mérkőzések: — Nagy-Érsei stadion, 8.30 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi I. (Fülöp, Varga). — 9.45 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi II. (Fülöp, Varga). — Utóbbi mérkőzések: — Spartacus pálya, 14 óráig. Kispályás bajnoki találkozók (Sándor Gy., Fazekas).

Videk: Hajdú Vasas-DVSC I. (Téglás, 9. női megyei, Bartha, Finta). Hajdú Vasas-Derecske (10. férfi megyei, Bartha, Finta). Balmazújváros-D. Dózsa II. (9.30. férfi megyei, Simon). Hajdúváros-D. Építők (8.30. férfi megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (9.45. női megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (10.45. női ifjúsági, Kapusi). Bojt-Egyek (10. női megyei, Mezel). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.45. férfi megyei, Bartha, Bánkúti). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.30. női ifjúsági, Fodor, Anderkó).

Labdarúgás Egyetemi sporttelep, 14.30 óra: DEAC-Bp. Postás (Asztalos). MGM-pálya, 15.30 óra: MGM Vasas-Szolnoki MÁV (Szabó J.). NB II-es bajnoki mérkőzések: — Építők pálya, 9.30 óra: D. Építők (férfi), 9.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Orosz, Szabó L., Koroknai). Megyei I. osztályú bajnoki mérkőzések: — Téglágyári pálya, 11.15 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Dobó, Daróczy, Giczel). Megyei II. osztályú bajnoki mérkőzés: — Építők pálya, 11.15 óra: D. Építők-Derecskei Petőfi (Juhász, Demján). — 14.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Füzessy, Csonka). — Téglágyári pálya, 9.30 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Daróczy, Giczel). — MGM-pálya, 8 óra: MGM Vasas-TITÁSZ Elektromos (Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 9 óra: DEAC-Püspökladányi MÁV Egyetértés (Tóth, Makó). Ifjúsági bajnoki mérkőzések: — DVSC-pálya, 8 óra: DVSC II.-D. Építők II. (Orósz, Tompos, Zám). — MGM-pálya, 9.45 óra: MGM Vasas II.-TITÁSZ Elektromos II. (Nagy S., Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 10.45 óra: DEAC II.-Püspökladányi MÁV Egyetértés II. (Makó, Tóth). NB II-es csapatbajnoki mérkőzések: — Nagy-Érsei stadion, 8.30 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi I. (Fülöp, Varga). — 9.45 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi II. (Fülöp, Varga). — Utóbbi mérkőzések: — Spartacus pálya, 14 óráig. Kispályás bajnoki találkozók (Sándor Gy., Fazekas).

Videk: Hajdú Vasas-DVSC I. (Téglás, 9. női megyei, Bartha, Finta). Hajdú Vasas-Derecske (10. férfi megyei, Bartha, Finta). Balmazújváros-D. Dózsa II. (9.30. férfi megyei, Simon). Hajdúváros-D. Építők (8.30. férfi megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (9.45. női megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (10.45. női ifjúsági, Kapusi). Bojt-Egyek (10. női megyei, Mezel). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.45. férfi megyei, Bartha, Bánkúti). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.30. női ifjúsági, Fodor, Anderkó).

Labdarúgás Egyetemi sporttelep, 14.30 óra: DEAC-Bp. Postás (Asztalos). MGM-pálya, 15.30 óra: MGM Vasas-Szolnoki MÁV (Szabó J.). NB II-es bajnoki mérkőzések: — Építők pálya, 9.30 óra: D. Építők (férfi), 9.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Orosz, Szabó L., Koroknai). Megyei I. osztályú bajnoki mérkőzések: — Téglágyári pálya, 11.15 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Dobó, Daróczy, Giczel). Megyei II. osztályú bajnoki mérkőzés: — Építők pálya, 11.15 óra: D. Építők-Derecskei Petőfi (Juhász, Demján). — 14.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Füzessy, Csonka). — Téglágyári pálya, 9.30 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Daróczy, Giczel). — MGM-pálya, 8 óra: MGM Vasas-TITÁSZ Elektromos (Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 9 óra: DEAC-Püspökladányi MÁV Egyetértés (Tóth, Makó). Ifjúsági bajnoki mérkőzések: — DVSC-pálya, 8 óra: DVSC II.-D. Építők II. (Orósz, Tompos, Zám). — MGM-pálya, 9.45 óra: MGM Vasas II.-TITÁSZ Elektromos II. (Nagy S., Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 10.45 óra: DEAC II.-Püspökladányi MÁV Egyetértés II. (Makó, Tóth). NB II-es csapatbajnoki mérkőzések: — Nagy-Érsei stadion, 8.30 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi I. (Fülöp, Varga). — 9.45 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi II. (Fülöp, Varga). — Utóbbi mérkőzések: — Spartacus pálya, 14 óráig. Kispályás bajnoki találkozók (Sándor Gy., Fazekas).

Videk: Hajdú Vasas-DVSC I. (Téglás, 9. női megyei, Bartha, Finta). Hajdú Vasas-Derecske (10. férfi megyei, Bartha, Finta). Balmazújváros-D. Dózsa II. (9.30. férfi megyei, Simon). Hajdúváros-D. Építők (8.30. férfi megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (9.45. női megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (10.45. női ifjúsági, Kapusi). Bojt-Egyek (10. női megyei, Mezel). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.45. férfi megyei, Bartha, Bánkúti). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.30. női ifjúsági, Fodor, Anderkó).

Labdarúgás Egyetemi sporttelep, 14.30 óra: DEAC-Bp. Postás (Asztalos). MGM-pálya, 15.30 óra: MGM Vasas-Szolnoki MÁV (Szabó J.). NB II-es bajnoki mérkőzések: — Építők pálya, 9.30 óra: D. Építők (férfi), 9.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Orosz, Szabó L., Koroknai). Megyei I. osztályú bajnoki mérkőzések: — Téglágyári pálya, 11.15 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Dobó, Daróczy, Giczel). Megyei II. osztályú bajnoki mérkőzés: — Építők pálya, 11.15 óra: D. Építők-Derecskei Petőfi (Juhász, Demján). — 14.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Füzessy, Csonka). — Téglágyári pálya, 9.30 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Daróczy, Giczel). — MGM-pálya, 8 óra: MGM Vasas-TITÁSZ Elektromos (Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 9 óra: DEAC-Püspökladányi MÁV Egyetértés (Tóth, Makó). Ifjúsági bajnoki mérkőzések: — DVSC-pálya, 8 óra: DVSC II.-D. Építők II. (Orósz, Tompos, Zám). — MGM-pálya, 9.45 óra: MGM Vasas II.-TITÁSZ Elektromos II. (Nagy S., Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 10.45 óra: DEAC II.-Püspökladányi MÁV Egyetértés II. (Makó, Tóth). NB II-es csapatbajnoki mérkőzések: — Nagy-Érsei stadion, 8.30 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi I. (Fülöp, Varga). — 9.45 óra: D. Sportiskola II.-D. Kinizsi II. (Fülöp, Varga). — Utóbbi mérkőzések: — Spartacus pálya, 14 óráig. Kispályás bajnoki találkozók (Sándor Gy., Fazekas).

Videk: Hajdú Vasas-DVSC I. (Téglás, 9. női megyei, Bartha, Finta). Hajdú Vasas-Derecske (10. férfi megyei, Bartha, Finta). Balmazújváros-D. Dózsa II. (9.30. férfi megyei, Simon). Hajdúváros-D. Építők (8.30. férfi megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (9.45. női megyei, Kapusi). Hajdúszoboszló-Berettyóújfalui (10.45. női ifjúsági, Kapusi). Bojt-Egyek (10. női megyei, Mezel). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.45. férfi megyei, Bartha, Bánkúti). Hajdúszoboszló-D. MEDICOR (9.30. női ifjúsági, Fodor, Anderkó).

Labdarúgás Egyetemi sporttelep, 14.30 óra: DEAC-Bp. Postás (Asztalos). MGM-pálya, 15.30 óra: MGM Vasas-Szolnoki MÁV (Szabó J.). NB II-es bajnoki mérkőzések: — Építők pálya, 9.30 óra: D. Építők (férfi), 9.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Orosz, Szabó L., Koroknai). Megyei I. osztályú bajnoki mérkőzések: — Téglágyári pálya, 11.15 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Dobó, Daróczy, Giczel). Megyei II. osztályú bajnoki mérkőzés: — Építők pálya, 11.15 óra: D. Építők-Derecskei Petőfi (Juhász, Demján). — 14.30 óra: D. MEDICOR-D. Volán (Füzessy, Csonka). — Téglágyári pálya, 9.30 óra: D. Téglágyár-Hajdúszoboszló (Daróczy, Giczel). — MGM-pálya, 8 óra: MGM Vasas-TITÁSZ Elektromos (Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 9 óra: DEAC-Püspökladányi MÁV Egyetértés (Tóth, Makó). Ifjúsági bajnoki mérkőzések: — DVSC-pálya, 8 óra: DVSC II.-D. Építők II. (Orósz, Tompos, Zám). — MGM-pálya, 9.45 óra: MGM Vasas II.-TITÁSZ Elektromos II. (Nagy S., Kulcsár, Pesti). — DEAC-pálya, 10.45 óra: DEAC II.-Püspöklad

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Gratulálunk! Hajdúböszörményben, a városi szülőkötthonban április 5-én délelőtt született Telesi Illdi. A kislány nem is olyan kicsi, 5 kiló 15 dekával született. A boldog mama és a kicsi egészségesek, és szemmel láthatóan jól érzik magukat.

Tovább drágult a baromfi, olcsóbb lett a tojás és a sóska

SOK AZ ÁRU ÉS A VÁSÁRLÓ

A szombati debreceni piacon csak a zöldség, saláta, piros retek képviselte továbbra is a primöröket. Hiányzik a paradicsom, uborka. Egyedül a nádudvari Vörös Csillag Tsz pavilonjában lehetett új kelkáposztát kapni 24 forintos kilónkénti áron. A piacon nagy az almabőség, de az árak még mindig 3 és 14 forint között alakulnak. Tovább drágult a baromfi. Az élő csirke kilója a szövetkezeteknél Debrecenben a 28 forintos árról 35-36 forintra emelkedett. Budapesti olcsóbb az élő csirke, mert 30 forint a legmagasabb ár.

Az árak a következőképpen alakultak: a Debreceni Állami Gazdaság a gyöngyöstyőjét 80 fillérrével árusította, a tyúkjást 1,20-ért. A szép fejes salátát 2,40-ért, az új retek csomóját 3 forintért, a burgonya kilóját pedig 2 forintért

adta. A sárrétudvari Aranykalász a rántani való fehér csirke kilóját 36 forintért adta, a balmazújvárosi AFESZ a kakas kilóját 22 forintért, a tojást 1,30-ért kínálta. A csirkét 30 forintért, az előnevelt csirkét 38 forintért adta. A tyúkot kilónként 26 forintjával árusította. A debreceni AFESZ a kakast 24, a tyúkot 26 forintért adta. A háztáji gazdaságokból felhozott tyúkot páronként 130-140 forintra tartották, a kövér libát 35 forintra kilónként. Egy nagy kakast adtak 60-67 forintért, sovány libát 120 forintért, pecsényekacsát 66 forintért kínálták. A tojás darabja 1,30, volt libatojás, darabja 8 forint.

A gyümölcs piacon rengeteg alma volt, az ára minőség szerint 3-14 forint között alakult. Aszalt szilvát lehetett vásárolni 18 forintos áron. Halból gyengébb volt a választék, mint az elmúlt héten. A ponty 23, a pontytelep 38, a harcsaszelet 32, a kárasz 12, a keszeg 15, a csuka 20 forint kilónként.

A zöldségszövetkezeteknél a sárgarépa 4, a cékla 4, a zeller 10, a sóska 12, burgonya, karalábé 3 forint kilónként. Sok volt a zöldség, csomója 1-2 forint. Szép fejes salátát adtak 2-2,50 forintért. A leveszöld csomója 1 forint, a leveles való zöldség csomója 3-4 forint. A sóska ára tovább mérséklődött, már 10 forintért lehetett vásárolni. Fejeskáposztát árultak 4 forintos áron. A pattogatni való szemes tengeri kilóját 8 forintért adták.

Áramütés elleni védekezés

Ismeretterjesztő füzetcskét adott ki a Magyar Villamos Művek Trósz és ebben felhívják a figyelmet a háztartási villamoskészségek helyes használatára. Ismeretes, hogy a háztartásokban a meghibásodott készülékek milyen baleseteket okozhatnak.

A fogyasztók figyelmének fokozottabb felhívása érdekében értesítvédelmi számszolgálatot rendeztek az egész országban. Ez a vetélkedő befejeződött és a jutalom sorolásra is sor kerül. A Tiszántúli Áramszolgáltató Vállalat a háztartási villamoskészségek értesítvédelméről és balesetmentes használatáról tájékoztatót juttatott el a fogyasztóihoz, és a tájékoztatóban közölt értesítvédelmi vetélkedő helyes megfejtői között április 18-án, kedden 14 órakor a Technika Háza Debrecen, Kossuth u. 8. szám alatti helyiségében tárgynyereményeket sorol ki. Sorolásra kerülnek: televízió, zsebrádiók, hűszabályozós vasalók és kávéfőzők. A tárgyakat a Magyar Villamos Művek Trósz ajándékozza. A nyerteseket az áramszolgáltató vállalat értesíti, és a nyereményeket házhoz is szállítja.

LOTTÓTÁJÉKOZTATÓ. A 15. játékhéten ötötalatos szelvény nem akadt, négy találatot 109 fogadó ért el, nyereményük egyenként 40 504 forint. Három találat 8858 fogadónak volt, nyereményük 250 forint. A két találatos szelvények száma: 205 492 darab, ezekre egyenként 13 forintot fizetnek.

A MEGYEI Művelődési Központ április 23-án klubközi társastáncversenyt rendez Debrecenben (Kossuth u. 1.) — miskolci, békéscsabai, orosházi és debreceni versenyzők részvételével.

A KÖZPONTI Ifjúsági Filmklub tagjai számára április 17-én, hétfőn délután 4 órakor megbeszélés lesz a debreceni Művészeti Helyiségben. A klub vezetősége kéri a tagokat, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a megbeszélésen.

ÁRAMSZÜNET. Április 19-én 8-tól 12 óráig a debreceni Külső vásártéren a Szoboszlói úttól a Széchenyi utcáig, a Postakert utcai oldalán; a Széchenyi utca páros oldalán a Külső vásártérről a sorompóig lesz áramszünet.

A PEDAGÓGUS Szakszervezet nyugdíjas tagozata április havi klubnapját április 18-án, kedden délután 5 órakor tartja a debreceni Pedagógus Művelődési Házban. A klubfoglalkozás témái főbb megkezdését tartogatnak a klubtagok és az érdeklődők részére.

500 köbméteres víztorony épül Balmazújvároson

Balmazújvároson az elmúlt hetekben megkezdődött egy 500 köbméter űrtartalmú új víztorony építése; egyelőre az alapozási munkálatokat végzi a vízműépítő vállalat; a földmunkákat egy igen modern, francia gyártmányú kotrógép segíti. Jó útemben halad a toronyhoz tartozó vízvezetékhalózat építése is; jelenleg 15 kilométer hosszú vízvezeték van lefektetve; 1973 végéig a hálózat hossza eléri a 63 kilométert. A szivattyúállomás építése is a tervezett útemben halad. A közmű átadási határideje: 1973. IV. negyedéve. Képünkön: Munkában a francia kotrógép (Fördös Csaba felv.)

Eljárt az idő

Az évek múlásának biztos jele, hogy a tegnapi még nélkülözhetetlennek hitt és elengedhetetlenül fontosnak tartott "társunk" mára felesleges gúnc, munkánkat akadályozó koloncává változott.

Igy történt ezzel a vetőgéppel is, illetve teljes nevén: Kühne RT szabadelvű alapján készített Vera II. fogatos gabonavetőgéppel.

Ki tudja, hány nemzedék nehez munkáját segítette, hány tavaszon szökött szárba járasa nyomán az élet. Mennyi öröm és mennyi keserűség tanúja volt ez a masina, mely maga a történelem: nagy időket látott, nagy fordulókkal, míg egy nap feleslegessé vált. Új, modern gépek érkeztek.

Most egy dűlőút sarkán áll valahol Hajdúvid környékén, rozsdásan, rozszantán: használaton kívül.

Eljárt felette az idő...
— S —
(Fotó: Iklódy)

HAJDÚNÁNÁSON, a Dorogi utcán egy hónapja nyílt meg a helyi AFESZ új boltja. Alig egy hónap alatt a fűszer-csemege részleg 120 000, az italrészleg 100 000, a hentesárak boltja pedig 60 000 forintos forgalmat bonyolított le. Az üzletkombinátoknak nagyon örülnek a környékbeli lakók.

NAPI krónika

1972. április 16., vasárnap

Csongor napja

A Nap két 4.54-kor — nyugszik 18.35-kor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS vasárnap estig: időnként felszakadó felhőzet, többfelé újabb eső, helyenként záporosó, zivatar. Mérsékelt, napközben megélénkülő, változó irányú szél. A hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 7-12, legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap: nyugaton 10-15, keleten 15-20 fok között. (MTI)

Változó idő változó egészségi állapot

A szeszélyes áprilisi időjárás erősen megviseli a beteg szervezetű embereket, különösen tapasztalható ez a szívbetegéknél és a reumásoknál. A reumások szinte előre megérzik a lényeges időjárási változásokat, mert sajgó fájdalom jelzi közlekedését az erősebb lehűléseknek, zivataros időknek.

Ez emberi szervezet tehát reagál a változó időjárásra és ezért keresik fel többben, mint máskor az orvosi rendelőket. Rosszullétre panaszkodnak, de legtöbb esetben megnyugodva távoznak, mivel nem betegsüek súlyosbodásáról van szó, csupán az időjárás okozta ideges rosszullét hatásait érzik.

Debrecen a szélsőséges időjárás egyik ismert területe. Az utóbbi napokban is tapasztalható volt, hogy délen jóval 20 fokon felüli meleget mértek, míg este már 5 fokot mutatott a hőmérő. Ez az ingadozás az idegrendszeri hatásokban nagy szerepet játszik.

A BELKERESKEDELMI MINISZTERIUM felkéri azokat a lakosokat, illetve vállalatokat, amelyek lakásukon, irodáikban 1971. január 1-e után felszerelt Gramat RCA 441-es típusú import gáz-kályhával, gázkonvektorral fűtenek, hogy biztonsági, életvédelmi okok miatt a készülékeket ne használják.

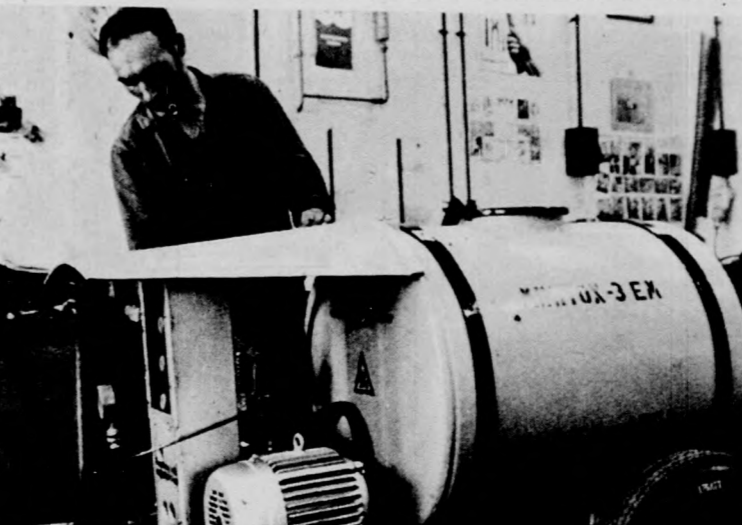
PÉLDÁTLAN KÖZÖNY. Hirt adott a Napló hetekkel ezelőtt arról, hogy elhanyagolt a debreceni élelmiszerpiac környéke, bozotos alakult ki a Csapó utcai részen és a Csapó utcai bejáratnál, a Debrecen Áruház mellett minden eső után töcsa van, a vásárlók ezreinek bosszúságára. Április 15-ig a töcsát illetőleg a helyzet nem változott, bokán felül erő vizet kellett kerülni a piac bejáratánál. Jogosan kérdik a dolgozók, hogy példátlan közönyről, vagy súlyos tehetetlenségről van-e szó, hogy nem képesek eltüntetni a töcsát a piac bejáratánál. Nem kell hozzá más, csak egy teherautónyi salak vagy kavics, de úgy látszik, az illetékeseknek ezt elintézni igen nagy feladatot jelent.

REJTVÉNYFEJTŐK FIGYELMÉBE

A Napló 1972. március 19-i számában megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése: „Nem hal meg az, ki millióra költi; — Dús élte kincset, ámbar napja múlt...” Könyvet nyertek: Daróczy Sándorné, Debrecen, Budai Eszaiás u. 3. II.8.; Alföldi Imre, Debrecen, Erzsébet u. 24. II.8.; Füléki Gyula, Debrecen, Hatvan u. 50.; Kálnoki Kiss Sándor,

Debrecen, Nyomató u. 3.B.; Kiss Sándor, Debrecen, Csáthy u. 28.; Kun József, Debrecen, Eötvös u. 11.; Sándor Ferenc, Debrecen, Dóczy J. u. 5.; Kovács Ernőné, Berettyóújfalun, Péterszegi u. IV. 6p. fsz. 1.; Szabó Antalné, Hajdúnánás, Munkácsy u. 1.; Tomka János, Püspökábrány, Bajcsy-Zs. u. 21.

A Budapesti Mezőgazdasági-gép Gyár debreceni gyáregységében elkészült a MINITOX kisméretű berendezés prototípusa, amely folyékony anyagok szórópisztollyal való felhordását végzi. A képen látható gép elektromos motorral rendelkezik, így zárt térben is alkalmazható, a levegőt nem szennyezi. Két másik MINITOX már Csehszlovákiában van, ezek nem önjárók, csehszlovák kert traktorokkal vontatva működnek majd, ha északi szomszédaink tetszését megnyerik. (Fotó: Kalmár)

KOSSUTH

Nyári próbaté

A tél rendkívül szeszélyes volt, az időjárás igazán hideg napok óta a tavaszt érte eleinte nem is akartuk már megbizonyosodunk telegünk volt, a melegek szívet lefeszítik. A korai tavasz meglepett, de a felkészülésre idegenforgalom irány minden eshetőségre szereg kész programmal Debrecenbe érkeztek. Legfrissebbek a lovasok csoportjuk napok óta a tobagyi szépséget. Ez az a kezdet, a tulajdonképpeni őszi szezon legelejéig most. Vajon a Hajdúböszörményi tájékozódás elégedetten távozik — ban is? Milyen program turiszták s a rendezésen lesz-e elegendő erő? A közölt ilyen kérdések között ilyen kérdések között, amikor beléptek a debreceni Maróthy kórus tagjai is, mint riportalanok. Egy-egy riportban szerepelnek a város művelődéspolitikai, kulturális és tudományos életének ismert személyiségei is. A tervek szerint az URH-s kocsik is készen állnak arra, hogy Debrecen különböző pontjairól közvetítést adjanak a Petőfi rádió Kettőtől hatig kívánásműsorában.

— Az előlekből ítem munk tovább emelkedik. Mind országosan, mindben az előzetes szállásfoglalás utának. Fízetővénytunk az egyéb létesítésgyütt 3000 személy szállítás biztosítani, csak kérdés az, hogy a nagyban elegendő lesz-e ez? E dig sikerrel oldottuk meg máinkat, reméljük az lesz. Nagy könnyebbéget. Főnix Szálló most márben rendelkezésünkre állgeink nagyon szeretik, a sága — amely 80-90 szazs ez erre utal. Itt főleg kirtportok, iskolások laknak. pig, s a modern környezetvező központi elhelyezés, megközelítés kedveltémondotta Hegedűs András. — Mit várhatnak az risták, az autósok? — A debreceni kempenben is az országban első Április ötödiken fogadjuk portunkat: szentesi és m

Ilyen házarosokban

Böszörmény és a böszörmények

A Böszörmény helynév okleveleinkben a XIII. sz-tól kezdve gyakran előfordul. Városunk nevét legtöbbször *Bezermen* formában jegyezték fel. (1246., 1275., 1332–7., 1348., 1394., 1410., 1433.). A *Bezermen* possessio megnevezés (1246., 1411. és 1466.) jelzi, hogy települési birtok. Egy 1248. évi diploma *Nogbezermen* (Nagyböszörmény) néven említi, hogy megkülönböztesse más azonos nevű helységektől. *Bezermmentelekn* is mondják az irások. (1300) Általában *villának* falunak írják, *Bezermen opidum*nak (Böszörmény városának) először egy 1476-os oklevél neveli. Előfordul egyszer *Bezermeeen* (1375) változata is. A *Bozermen* és a *Bezernen* formák (1332–7) a pápai dézsmaszedők elírásai lehetnek.

A mai *Beregböszörmény* a váradi püspökség dézsmajegyzékében (XIII. sz.) *Buzurmen* olv. *Büszürmény*, a pápai tizedjegyzékben (1332–7) pedig *Mezermen* (*Mezermény*), *Bezermen*, *Bezermeny* és az íráshibás *Bezerm* alakjában fordul elő.

Zsigmond 1406. november 2-án kelt levele egy *Bezermentheleke* (*Böszörménytelke*) községet jegyez fel Szatmár városa mellett, egy 1408. évi diplomája pedig Torontálban említi szintén *Bezermen*et.

A régi Közép-Szolnok megyében Erked mellett a helyi lakosok egy erdőt ma is *Böszörménynek* hívnak, s Pest határában egy kút neve 1235-ben *Bezermenkút*.

Nemcsak *Böszörmény* nevű helyek vannak, de *Böszörmény* nevű családok is élnek Magyarországon.

A tulajdonnév — család és földrajzi név egyaránt — úgy keletkezik, hogy az eredetileg általános fogalmat jelentő község egy meghatározott egyedi fogalom jelölésére használjuk. A *Böszörmény* tulajdonnév is élt valamikor községi jelentésben, főnév és melléknévként egyaránt. De mit is jelentett?

A *böszörmény* szó történetileg azonos az arab *moszlim* 'az iszlám követője', a perzsa *muszliman*, az oszmán *muzulmán*, *müüzlmán*, és a népies *müüzürmán* szavakkal.

A szökezdő török—perzsa *m* némely török—tatár—mongol nyelvújításban *b*-re változott. Ilyen *b*-vel hangzó *buzurmán*, *büszürmán*, alak élt pl. a volgai és a Kaukázus-vidéki bolgár—török—tatár népek nyelvében, akik a VIII. sz. folyamán vették fel a mohamedán hitet, s lettek *buzurmánok*, ill. *büszürmánok*. Az ő nyelvükből került át az oroszországi szláv nyelvekbe az orosz *buzurmán*, *beszermen*, az ukrán *buzurmán*, *buzurmen*; eredetileg *muzulmán*, azaz 'Mohamed követője' jelentésben, amely azonban jelentésváltozások folytán gúnyos, becsmérlő hangulattal hiteltel, illetve nem pravoszláv hitűt, ázsiait, törököt, barbárt is jelent. Van a Szovjetunióban egy *besermanenak* nevezett kb. 10 000-es népcsoport, amely az udmurtokkal mutat nyelvi és kulturális rokonságot. A szovjet tudósok a volgai bolgárok utódainak tartják őket. Eredeti nemzetiségi nevüket elvesztették, s vallásuk vált nemzetiségük nevévé.

A szó a szerb-horvátban *buzromanin*, *busulman*, a németben *bessermene* és *bessirmenge*, a ruméniában pedig *buzurman*.

A magyar *böszörmény* IX—XI. sz.-beli török jövevényszó, feltehetőleg káliz-, kun-, besenyő átvétel.

A *böszörményeket* az egykorú latin nyelvű források hol *izmaelitáknak*, hol *saracénusoknak* nevezik. Hogy az *izmaelita*—*saracén* böszörményt, azaz mohamedánust jelent, bizonyosság a XV. sz. elejéről való Schlägeli szójegyzék, amelyben az *izmaeliticus* magyar megfelelője *buzermen*, azaz 'böszörmény'. Az ugyane századból való Besztercei szójegyzék *ysmaelita* szava magyarul *bezermen orzaga*, 'böszörmény országa'.

Az 1528-ból való Székelyudvarhelyi kódex VII. 4. sorában is szerepelnek *böszörmények izmaelita* jelentésben, s megerősítik a fentebbi két szótárban szereplő értelmezést.

Az *izmaelita* név forrása a bibliai görög *Izmaelitai*, 'egy arab népcsoport'. A névadást az magyarázza, hogy az ősvettségben (I. Mózes 16: 11–16) nyugvó zsidó, keresztény és mohamedán felfogás szerint az arabok Ábrahám és Hágár fiának Izmaelnek a leszármazottai.

Karácsony János szerint az *izmaelita* elnevezés *Izmail* imám nevéből származik, aki a IX. sz.-ban egy mohamedán felekezetet alapított. Az ő híveit nevezték *izmaelitáknak*, majd később *siitáknak*.

Julianus barát levelében, amelyet a mongol hadjáratról írt — olvassuk, hogy a tatárok valójában *Ysmael* fiainak mondatnak, s azt is akarják, hogy *izmaelitáknak* nevezzék őket.

A latin *saracenus* a görög *sarakenosz* átvétele. Ennek forrása pedig az arab *sarakina*. Így nevezték a Szezi földszoros és az Alsó-Eufrátesz közt élő arabokat. A *sarakina* jelentése 'keletiek'. Nálunk a szónak az olasz *saraceno* változata terjedt el, lett belőle szeressen.

A magyarországi böszörmények közt a legjelentősebb népcsoport a *kálizok*. Őshazájuk az Aral tó környéki Chivai kánságban levő Chorezm vagy Karizem, s ennek lakói a *krizok*, *l-r* váltakozással *kálizok*. A *kálizok* egyrésze a görög császárok szolgálatában állt, s 1042-ben Nándorfehérvár környékére telepítik őket, hogy a dunai bolgárok ellen védjék a görög birodalmat. 1083–91 közt I. László meghódítja a Szerémséget, s az ott mintegy harminc faluban lakó *kálizok* a magyar királyok uralma alá kerülnek. Másrésztük a VIII. sz.-ban a Volga-vidéki kazár birodalomban tünnek fel, majd a honfoglalás előtt mint a kazár uralom ellen fellázadt kabarok egyik csoportja csatlakozik a nyugat felé vonuló magyarokhoz, s velük együtt jön hazánk területére. A kabar jelentése 'lázadó'. Minthogy a ka-

zár birodalomból valók, nevezik őket *kazároknak* is. Rájuk emlékeztetnek a *Kazár*, *Kozár*, *Kozárvár* földrajzi nevek. A *kálizoknak* szerte az országban jelentős birtokaik voltak. A *káliz* nevezet emlékezetét őrzik a *Kalász*, *Káloz*, *Kálozd*, *Kálozfa* helységnevek, valamint a szegedi sóközpontba vezető XII. sz.-beli *Káliz út*. (*Caluzutu*). A *kálizok* mongol neve *korumsi*, erre vezethető vissza a Győr megyei *Koronc* község neve.

Az 1153-ban Magyarországon járt Abu Hamid közli, hogy itt ezerszámra élnek a khvarezmiek utódai, azaz *kálizok*, kik a királyt szolgálják, nyilvánosan keresztények és titkolják az iszlám vallását.

A *kálizok* hazánkban a királyi jövedelmek kezelői, pénzverők, a pénz- és sóvátlók és vámkezelők. A *kálizok* eredetileg iráni nyelven beszéltek, s már a kazár birodalomban is pénzügyekkel foglalkoztak. Az iráni eredetű *vám* szavunk alighanem tőlük származik.

A besenyők kapcsolatban lévén a Volga-menti bolgár—török—tatár népekkel, a mohamedanizmus rájuk is kihatót, s a X—XII. sz.-ban a besenyő csoportokkal is érkeztek *böszörmény* elemek hazánkba. Ilyen *izmaelita* besenyőket említ Imre király 1186-ból való oklevele: *Hysmaelitae* vel *besseni* 'izmaeliták vagy besenyők'.

Nagy *izmaelita*—*böszörmény* települések voltak Szabolcsban illetve a Nyírben. Ennek bizonyosságai a Várad Regestrum tüzésvas próbáiról felvett jegyzőkönyvek 1219-ből és a következő évekből. Pl. a 38. sz. jkv. Éliás és Péter nyíri *izmaeliták* (*ismaelitae de Nyir*), akik rablással vádolták a *Salamon* faluból való Jánost, Cékát és Mikét. Arról a *Salamon* faluról van szó, amely Böszörmény, Zelemér és Hadház között feküdt, és amelyre ma már csak egy erdőnév emlékeztet.

A 42. jegyzőkönyvben Illés és Péntek ugyancsak nyíri *izmaeliták* rablással vádolják Márton ispán vámosi jobbágyait. A 192. jkv.-ben Texa nyíri *izmaelita* vádolja a Cega (Cégény) falubelieket.

A nyíri *izmaelita* települése *Ibrány* szabolcsi helység is, amely név az Ábrahám arab megfellelőjének *Ibrahímnak* a származéka. *Izmaelita*—*saracén*—*böszörmény* lakta hely volt a Bács megyei Apos, amelyet 1190-ben villa *Hyzmaelitarum*. 1207-ben pedig *villa Saracenorum*-nak 'az *izmaeliták*, ill. a *saracénok* falujának' említenek okleveleink.

Jeletős számú *izmaelita*—*böszörmény* lakott Pesten is. Anonymus fejjegyzéséből (LXII. fej.) arról értesülünk, hogy „a Bulár földéről jövenek némely nagy nemes urak, az *izmaeliták* nagy sokaságával. ... kiknek a vezér (Taksony) Magyarország különböző helyein adott földeket, s azon kívül azon várat, amelyet Pestnek neveznek.” A sokfelé, pl. Nádudvar határában is fellelhető *Bolyár* név a X. sz.-ban beköltözött bolgárokról kaphatta nevét. S hogy Pesten valóban nagyszámú *izmaelita* népség lakott, mutatja, hogy II. Endre második feleségének, Jolántának többek között a pesti *saracénok* adóját (proventus *Saracenorum*) adja hozományul.

A XIII. sz.-i okleveleink még számos *izmaelita* *saracén*—*böszörmény* települést említenek. Ilyen volt a Tisza mentén Szolnok körül Surlach (Surján?), Tiszabó és a Maros mellett Mikelaka.

A *káliz*—*besenyő*—*bolgár* eredetű *izmaeliták* falvakban letelepülve éltek, földműveléssel foglalkoztak, a XIII. sz.-ban már magyarul beszéltek, magyarul öltöztek, a magyar király seregében szolgáltak, s magukat *böszörményeknek* nevezték. Települési helyeiket jelzik a *Böszörmény* földrajzi nevek. Volt és van *Böszörmény* családnévünk is. 1360-ból ismerjük *Böszörmény Péter* nevét (*Petrus dictus Bezermen*). Nyilvánvaló, hogy a mai *Böszörményi* családnevek egyrésze is *Böszörmény* volt valamikor, s abba a típusba tartozott, amelybe a Tót, Oláh, Német, Orosz, Tatár, Török stb. nevek. A vallási eredetű családnév sem ismeretlen nálunk, ilyen Hajdúböszörményben a közismert Pápišta pástorfamilia neve. Amikor a *böszörmény*, mint vallási, ill. nemzetiségi megnevezés feledésbe merült, a nép nyelvtudata a jelentését vesztett *Böszörmény* családnévről az értelmes *Böszörményi* nevet csinálta.

Az *izmaelita böszörmények* a XI—XIII. sz.-ban nagy hatalom voltak. Hiába hozott ellenük I. László, Könyves Kálmán és II. Endre szigorú törvényeket, amelyek egyrészt a keresztényen vallás felvételére, és mohamedán szokásaik elhagyására kényszerítették volna őket, másrészt gazdasági és politikai hatalmukat korlátozták volna, végrehajtani nem tudták. Pápai rendeletek is kötelezték a királyt, akadályozza meg, hogy a *saracénok* keresztényen rabzolgákat tarthassanak, s őket hitük elhagyására kényszerítsék. Hiába.

Miért? Mert — mint Karácsony János írja — fel voltak fegyverezve, a király seregének íjászai voltak. Továbbá kezükben volt az ingóvagyon, a pénz. Ők voltak a királyi jövedelmek kezelői, és emellett az iszlám szigorú törvényei által szabályozott közösségeket alkottak. Papjaikat a jeruzsálemi és alleppói mohamedán főiskolákon képezték. Széles körű nemzetközi kapcsolataik és szakértelmük révén a gazdasági életet teljesen a kezükben tartották.

A tatárjárás után szerepük jelentéktelenné vált. Nehezen hihető azonban, hogy teljességgel megsemmisültek volna. Valószínű, hogy csak a levantei kalmár-kéz-műves *izmaelitákat* söpörte el a tatár áradat. A földművelő *káliz*—*bolgár*—*besenyő*—*böszörmények* keresztényekké váltak, s beolvadtak a magyarságba.

É. Kiss Sándor

Danyi Gyula versei:

ÉLETE

rövid már, hogy tudjon feledni
hegyet, erdőt, falut a csenddel,
nem pótolja, nem adja semmi
azt, amit nyáron, korán reggel
érez a házból lépő ember,
a szabadság ágakkal rácsos
ege alatt, sugársereggel
villog szemébe az akác,
és a kert, ahol szekfűt termel,
illatozik a nagy barackfa,
tenyernyi, halvány levelekkel
otlító folyik magasabbra,
s pók szalad láthatatlan szálón —
Csőrében a fecske sarat hoz,
akár ujjnyi, fekete bárszony
villan, s odatapad a falhoz.

ÖT KÉP

Vesztve is nyer e sok ágban
egymásra találó világ:
futóórsa, miből társam
csupapiros lugast csinált.

A háznak ütődik a szél,
súlyából vesztve a falon
lecsúszik mellém a ledér,
körül csavar, selymébe von. —

Nyel a töltesér, halk szörcsögés,
sergő örvény, törött borom
felhabzik az üvegben és
karosan görög torkomon.

Munkás cigarettám szivom
jóízűen, mert jólesik
és dudolgotok a siron
innen még egyszer egy kicsit. —

Gerinc: görcsös, egyenes bot
ezüstbunkóján két tenyér.
A boldog hiszi, hogy boldog
az, aki csak magának él.

CSAK EGY SZÓT

egyszerűen, úgy, ahogy rád vall,
s amire a madárka írja,
vagy ha van papír a papírra
rajzolj a vedlő ceruzával.

Csak egy szót legalább, ahogy van
lehetőség, módod, lelked:
kuporgass össze egy kis csendet
és szőlj, segíts a kövönben.

Lendítsél ki az árvaságból,
vigyen szavad ha száll, ha biztat,
emljen emberi magasba,

ne lássam azt, ki ugrál, táncol
üres mosolyért s a forintnak
már elmealázóan rabja.

ÁGH TIHAMÉR:

Az utolsó kérő

Hirtelen mindegyik sürgősen szedelőzködni kezdett. Először csak szemérmesen ódalogva, mintha szégyelne az orvul rájuk támadt fáradtságot, később azonban már csoportosan, egymást átölelve, mintegy kollektív alapon erőt pumálva a zsibbadt végtagokba, hogy legyen még kitarásuk a helyükre vándorolni. Csetlés-botlás, erőteljes megbicaklás, minduntalan öszszegabalyodó lábakkal. A hangjuk pedig — mellyel egymást nógatták — valószínűtlenül mélyről tört fel, idült asztmásokat megszégyenítő hörgésbe fulladva.

Na, ezek kidőltek — könyvelte el magában a büféslány, miközben kezdte kiöntögetni a félig ivott söröret, a megkezdett borokat és ragacos vermuthokat, melyek véglegen beadták a kulcsot a kobányai világoshoz meg a karcos kövődinkához szokott gyomroknak.

A hajnal már az ablakokban könyökölt. Hunyorgó tejfehér derengés jött a vonat elébe. Az ilyen távólól előlopakodó fény kíméletlenebbül ki tudja zökkenteni az embert az éjszakából, mint a harsányan csörömpölő vekker. Talán ezt érezték meg a vendégek is, amikor szétszéledtek, úgy döntöttek,

hogy hunynak még egy keveset, egymás ölébe hullva, időnként hangosan horkanó szusszanásokkal és keservesen ziháló lélegzettel. Megpróbálták lazítani a másodosztályú kocsik kemény, zöld műbőrrel beütemezett padjain, visszalopni valamit az elszalajtott éjszakai pihenésből. Ez a szándékuk azonban meglehetősen hiábavalónak bizonyult. Túlfeszített idegrendszerük ugyanis már nem engedelmesskedett nekik. Így a pihenésből csupán kényszerű vergődés lett. Hatalmas bütykös kezükkel — olyanok voltak egytől egyig, mintha valamely vénséges vén göcsörtös fából faragták volna őket — minduntalan a levegőbe kapkodtak, markolásták a semmit, mintha csak a saját nyugtalan álmukat akarnák koreografálni.

A lány, aki magára maradt a pult mögött, fiatal volt és nyüzött. Hamuszürke arcában tompa fényű szem ült. A szája köré pedig korai ráncok vontak mély barázdát. Ezen az éjszakán mégis — igaz, feltehetően nem éppen józan állapotban — vagy húszan kérték meg a kezét! Többnyire elnyűtt, sokgyermekes családapák, akiknek hirtelen ágaskodó önbizalmat kölcsönözött a már erősen megdezsmált

Láthat

Történelmi ismerettertetlen szemléletés nélkül szemléltetésnek pedig hatékony eszköze a képi megjelenítés, az egykori léti eszközök, ruházati stb., szinte meglevenedő hatóvái válik a múlt. Tölem tankönyveink, ismerjesztő kiadványaink min tartalmaztak képes illúciókat, de tudományos monográfiák, szintézisek kán jelentek, jelennek képmellékletek nélkül, szonylag korán kialakult történelmi képeskönyv műfajában a kép teljesen funkciót kapott, a szöveg eligazító szerepet tölt be. Házánkban a kiváló vészettörténész, Genthon vány nevéhez fűződik az jelentős kísérlet a műfaj honosítására: *A magyar nem képeskönyve* címmel állította 1935-ben látott világot. Sokáig nem talált tőkre, az utóbbi években ban előrelépés, sőt határellendülés tapasztalható a téren. A különböző típus, illetve kisebb-kisebb bemutatató válogatások *harcban nem szabad mi...* — a munkásmozgól, *A második világképe*, *A mi negyvenszáz* — a felszabadulás utáni désről stb.) mellett egy jellegű munkát is ki Magyarországi történelmi képeskönyve címmel, 1970 között, két kötetben ún. ikonográfiai összezet azaz elsősorban a képek nemli forrásértékét vizta a terjedelmes kísérő szöveg és az ábrázolás kelesének körülményeit el. Bár a kötetek nagy aloldalanként mindössze egy képet közölnek, így igen szerény izeltető adt magyar történelem képe rásaiból.

Lényegesen nagyobb, gabb anyagot tár fel a dolat Kiadó által nem közzétett *Magyarország nete képekben* című kiadvány, amely jellegében is elterelőbbtől. Több mint 2000 tartalmaz, múzeumok, tárák és könyvtárak doktumaiból összegyűjtve, dukálva. Természetesen így is nagyarányú a válo csak töredékét tudja bemutatni az óriási mennyiségű forrásanyagunk, amely ksen a fényképezés feltá-

fizetési boríték, mely a bükben lapult. A lányilván a nyomatek ked a szalagjaikat is mutó mintha máris kötelezőne az elszámolást —, hog keresetek, kettőkilencet, tót vagy háromtöt. Mu szalagokat, s közben lesarcát, mert csodálkozást, rést szerettek volna felfe ta. A lány azonban nem meg ezektől a dokumenta. Tudta, hogy azokra a kécekre meg háromtötörrom gyerek vár otthon m szony, meg a félbehagyott a vele egyre szaporod. Ezért — igazából meg se az elszámolásokat — csak azt mondta:

— Szép!
És ettől az egy bágyadobott, minden különö súly nélkül kimondott szók felhevültek, valósággyúltak, lázas, önelégült, ban újabb rundót kérte nak is fizettek, amit csak kalauzőnek meg kávév lás csokival keresték. Ilyen felelőtlenül boldog, tig megereszkedett volt rek hangulata, amikor a pintatlanul átderengte rával belepelt ablakokon gyelméztette az alkalmi ket, közeledik a követke a valóság. Ettől a felism dig jobban megtántorod

Látható történelem MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETE KÉPEKBEN

Történelmi ismeretterjesztés, történelemoktatás elképzelhetetlen szemléltetés nélkül; a szemléltetésnek pedig bevált, hatékony eszköze a kép. Segítségével bemutatathatók a régi események, a kiemelkedő személyiségek, az egykori termelési eszközök, ruházati cikkek stb., szinte megelevenedik, láthatóvá válik a múlt. Történelem tankönyveink, ismeretterjesztő kiadványaink mindig is tartalmaztak képes illusztrációkat, de tudományos igényű monográfiák, színtézisek is ritkán jelentek, jelennek meg képmellékletek nélkül. Viszonylag korán kialakult a történelmi képeskönyv műfaja is, amelyben a kép teljesen önálló funkciót kapott, a szöveg csak eligazító szerepet töltött benne. Hazánkban a kiváló művészettörténész, Genthon István nevéhez fűződik az első jelentős kísérlet a műfaj meghonosítására: A magyar történelem képeskönyve című összeállítás 1935-ben látott napvilágot. Sokáig nem talált követőkre, az utóbbi években azonban előrelépés, sőt határozott fellendülés tapasztalható ezen a téren. A különböző tematikus, illetve kisebb korszakokat bemutató válogatások („A harcban nem szabad megállni...”) — a munkásmozgalomról, A második világháború képei, A mi negyvenháromunk — a felszabadulás utáni fejlődésről stb.) mellett egy átfogó jellegű munkát is kiadtak. Magyarország történetének képeskönyve címmel, 1962–1970 között, két kötetben. Ez ún. ikonográfiai összeállítás, azaz elsősorban a képek történelmi forrásértékét vizsgálja, a terjedelmes kísérő szövegek ezt és az ábrázolás keletkezésének körülményeit elemzi. Bár a kötetek nagy alakúak, oldalanként mindössze egy-egy képet közölnek, így csak igen szerény ízelítőt adnak a magyar történelem képes forrásából.

Lényegesen nagyobb, gazdagabb anyagot tár fel a Gondolat Kiadó által nemrégiben közzétett Magyarország története képekben című könyv, amely jellegében is eltér az előbbiektől. Több mint 2000 képet tartalmaz, műzeumok, levéltárak és könyvtárak dokumentumaiból összegyűjtve, reprodukálva. Természetesen még így is nagyarányú a válogatás, csak töredékét tudja bemutatni az óriási mennyiségű képes forrásanyag, amely különböző, sőt fényképezés feltalálása

óta szaporodott meg tetemesen. A kötet összeállítói a lehető legszélesebb körben válogattak, s rendkívül átgondoltan. Formailag az egykorú metszetek, miniatűrök, festmények és a tárgyi emlékek, épületek, iratok másolatait — valamint az utolsó 100–120 évről a fényképeket — egyaránt felvették; persze csak a jellemző, érdekes és hitelesnek tekinthető ábrázolásokat. Tartalmilag szintén teljességre törekedtek: a politikai történet és a háborúk eseményei — ezekről maradt fenn a legtöbb kép — mellett a termelés, a mindennapi élet és az egykorú műveltség viszonyait is igyekeztek elénk tárni, sőt a társadalmi rétegződést is érzékeltetik. Jelentős érdeme a könyvnek a termelési viszonyok és a dolgozó nép életének bemutatása, ezt szinte nem is lehet eléggé méltányolni.

A képekhez nagyon kevés kísérő szöveg járul. Az aláírások rövidke, csak a legfontosabb tudnivalót közlik, azaz azt, hogy mit ábrázol a szóban forgó kép. (Kivétel az utolsó két fejezet, ahol 6–8 soros aláírások is vannak.) A fejezetek elején található bevezető a feltétlenül szükséges történelmi ismeretokről tájékoztatnak: összefoglalják az adott időszak legfontosabb történelmi kérdéseit és jelzik, milyen sajátosságai vannak a korszak képes forrásanyagának. A szöveg tehát sehol sem tolaszkodik a képek elébe, mindig megmarad a kiegészítő, eligazító szerepben.

A válogatás munkáját öt kiváló történész végezte, korszakuk alapos ismerői: Szűcs Jenő, R. Várkonyi Ágnes, Szabad György, Siklós András és Pamlényi Ervin. Az utóbbi három a bevezető szövegek megírásában is közreműködött. Az első részek bevezetőit a szerkesztő, Kosáry Domokos készítette, aki szintén kitűnő történész. Bár hatan dolgoztak rajta, a kötet egyik legszemélyesebb vonása, egyik fő erénye az egységes szemlélet és szerkesztés, a mindvégig érvényesülő koncepciózus szerkesztés. Kosáry ragaszkodott a történetírásunkban alkalmazott periodizációhoz, azon belül azonban további részekre bontotta az anyagot. Egy-egy fejezetben belül következetesen az alábbi csoportosítást használták: politikai, gazdasági viszonyok, társadalmi viszonyok, művelődés, és ismét a politika. Már az előző is felhívja rá a figyel-

met, de lapozgatás közben még nyilvánvalóbbá válik: népszerű munkáról lévén szó, a szerzők csak olyan problémaköröket érintenek, amelyekben a szaktudományok képviselői nagyjából egyetértenek. E megkötésen túl a szerzők a válogatásban is, az aláírásokban és a tájékoztató szövegekben is saját véleményüket juttathatták kifejezésre, írhatták meg. Ez az önállóság nem ártott a könyvnek; az összefüggő, egységes egészet alkot, nyomom követhető belőle Magyarország történelmi fejlődése a honfoglalástól napjainkig; nemcsak a mozzanatok egymásutánjában, hanem folyamataiban is. A könyv valóban azt nyújtja, amit a címe jelöl: Magyarország történetét — képekben.

Számunkra sem érdektelen kérdés, hogy milyen terjedelemben foglalkozik a kötet meggyenk, városunk múltjával. Eltekintve a fejezetek elején olvasható szöveges utalásoktól, összesen 22 kép vonatkozik Hajdú-Bihar megye és Debrecen történetére. Ehhez hozzászámíthatjuk még a hajdúkkal és a Függetlenségi Nyilatkozattal kapcsolatos 9, illetve 3 képet. Ezzel együtt sem sok, de mégis több, mint az ország más tájegységeit, helységeit ábrázoló képek; kivéve természetesen a fővárost, Budapestet. Két hencidai régészeti lelet az 5. századból, képek a hajdúkról, a debreceni városrészéről és a Református Kollégium, Hatvani István és egyik műszere, Wessprémi István és Csapó József debreceni orvosok egy-egy könyvének címlapja, a Függetlenségi Nyilatkozat első oldalának kópiája, a nádudvari földmunkás-megmozdulás 1897 júniusában, az élelődi sortűz, a Rothziegel vezette osztrák vöröskatonák a Tanácsköztársaság idején, Veres Péter az 1930-as években, Medgyessy Ferenc Magvető című szobra, az Ideiglenes Nemzetgyűlés és Nemzeti Kormány működésének öt dokumentuma — ezek láthatók a könyvben Hajdú-Biharról és Debrecenről. Szívesen látnánk többet is, főként a jelenről, nagy gyűrainkról.

Ne legyünk azonban elégedetlenek. A kötet összeállítói nem tarthatták szem előtt minden város, szakma, ismeretág stb. kívánságait; különben nem egy kitűnő történelmi képeskönyv, hanem csak egy képhalmaz született volna.

Bényei Miklós

GONDA ZOLTÁN: FALU (TUSRAJZ)

Zene, tiszta lélekből

A főiskola lépcsőin le-föl siető fiatalok megállnak, kedvesen köszöntik. Arcukról sugárzik a tisztelet, a szeretet. Megáll, rám néz. — Látja, kedves? — mondja. — Közöttük én is fiatal maradok.

Vásárhelyi Zoltán már hetvenéves, de frissen, fiatalos derűvel jár be nap nap után a Zeneművészeti Főiskolára. Őrá ma is kivételes élményt jelentenek, mint évtizedek óta, amióta a főiskolán tanít. A konzervatórium növendékei is gyakran előjönnek mint vendégek, meghallgatni őt.

Vajon, mi lehet varázsanak titka? Nagy tudásán kívül mi az, ami úgy vonzza az embereket, mint a tűz?

Hegedűtanári és zeneszerzői diplomával a zsebében messze északra vetette sorsa, egészen fiatalon. Mint zenekari koncertmester, Észország fővárosába, Tallinba szerződött. Kitűnő zenekar volt ott, különösen a fúvósok hangszertudása jelentett nagy élményt. És mindennekfőlt a zenekar számára sok esetben ismeretlen műsora. Az orosz zenét, Glínkától Muszorgszkijig itt ismerté meg teljességében. Észország után Norvégiában koncertezett, két év múlva hazajött.

Kodály, akinél a zeneszerzést tanulta, azt mondta: „Csináljunk Kecskeméti kórust.”

Balázs Béla írja: „A muzsika nem alkalmas arra, hogy kiáltvány vagy vezércikk módjára gyakoroljon hatást. Am politikai jelentősége lehet mélyebb a kiáltványnál, ha megérint a zenét, hogy milyen lélekből lelkedez, és ha az a lélek határozott világszemlélet és politika, erkölcsi magatartás hordozója.”

Vásárhelyi Zoltán Kecskeméti született, örömmel ment szülővárosába. Tudta, hogy Bartók és Kodály

műveinek bemutatásával — elkötelezte magát. Vállalta a harcot, szentnek tartotta a magyar népzene ügyét.

A Kecskeméti Dalárdával sikerült megvívnia első harcát. A hallgatóság megérezte, hogy ez a zene „tiszta lélekből lelkedezett”.

1938-ban jött fel Budapestre. Az Általános Dalegyet volt az első munkakörös, amelynek vezetését elvállalta. Az ezt követő éveknek munkásságát, számos kórossal elért eredményeit nehéz lenne összegezni pár mondatban.

A többnyire csak régi, német munkásmozgalmi dalokat éneklő kórusok hogyan alakultak át irányításával, hogyan fedezték fel — és fedeztettek fel hallgatóikkal — a preklasszikus művek szépségét; Lassus, Palestrina egyszerű, mégis tömören zengő kórusait; a nagy klasszikusok, Mozart, Schubert, Haydn művei mellett Bartók és Kodály népdalfeldolgozásait.

A feladat nagy volt. Hogy kik segítették azokat az éveket? A munkásmozgalmat vezetői. Akik megéreztek, hogy mit jelent a munkások számára egy-egy ilyen összejövetel.

Kölcsonón tanultunk egymástól — emlékezik vissza Vásárhelyi Zoltán a kórusfoglalkozásokra. — Ők tölem mindazt, ami a zene ismeretében gazdagítja az embert. Én tőlük a politikai látást, tudatosságot, biztonsgot.

Természetesen voltak, akik sürgősen lemorzsolódtak a kórusokból. De a mag, az megmaradt. Azok, akikkel számos díjat nyertek itthon és külföldön, akik rangot szereztek a magyar kórusművészetnek.

Önálló koncertezésre nem maradt ideje. De nem is bánta. Saját műveinek komponálása, amelyek oly gyakran elnyerték Kodály tetszését, a siker, mely mindenütt követte munkásságát, és 1942-től a zeneakadémiai tanári állás — teljessé tették életét.

A felszabadulás után írta egyik leghíresebb kórusművét, „A munka harangszavai”-t. Már nem a harcról, hanem a diadalról zeng ez a mű. Ma is gyakran hallhatjuk.

A Honvéd Művészegyüttes, a Belügyminisztérium Énekkara, a Rádió Énekkar — ezek voltak a fontosabb állomások. És 1959 óta vezeti a Zeneművészeti Főiskola Vegyeskarát, amely növendékeiből áll. Képzett zenészek, sokat tudnak, igényesek. A zeneirodalom egyik legnehezebb művét, Bach h-moll miséjét, „lapról”, azonnal énekeltek.

Megkérem, mondja el, hogyan zajlik egy-egy kóruspróba?

Először elénekeljük a művet, azután magyarul. Hogy mi van például egy pianó jelzés mögött. Milyen szituáció, milyen érzélem. És amikor elkezdik újból, gyönyörű pianót énekelnek, szebben, mintha órákig azt magyaráztam volna, hogyan kell halkan énekelni. Többet kell tudni, mint ami a leírt szövegben és kottában van. Azt is tudni kell, ami mögötte van. A számtalan lehetőség közül megértetni velük az igazit. Azt, ami egyedül csak oda illik. Ebben, úgy érzem, tudok segíteni, és ezért hálásak a fiatalok.

Vásárhelyi Zoltán Kossuth-díjas, Kiváló és Erdemes művész. Az 1971-ben kapott SZOT-díjról mélyszéges meghatottsággal beszél. Az külön megtiszteltetést jelentett számára. Ez a kitüntetés azt jelenti — a munkásság a maga művészenek érzi.

László Ilona

fizetési boríték, mely a belső zsebkönyvben lapult. A lánykéréshez nyilván a nyomatek kedvéért, még a szalagjait is mutogatták — mintha máris kötelezőnek tartanák az elszámolást —, hogy mennyit kerestek, kétféleként, háromkettőt vagy háromötöt. Mutogatták a szalagokat, s közben lesték a lány arcát, mert csodálkozást és elismerést szerettek volna felfedezni rajta. A lány azonban nem hatódott meg ezektől a dokumentumoktól. Tudta, hogy azokra a kétfélekéntekre meg háromkettőkre két-három gyerek vár otthon meg az aszszony, meg a félbehagyott ház, meg a vele egyre szaporodó gondok. Ezért — igazából meg sem nézve az elszámolásokat — mindegyikre csak azt mondta:

— Szép!
És ettől az egy bágyadtan oda-dobott, minden különösebb hangsúly nélkül kimondott szótól az arcok felhevültek, valósággal kigyúltak, lázas, önelégült izgalmukban újabb rundót kértek, a lány-nak is fizettek, amit csak akart, a kaulazónéknak meg kávéval és táblás csokival keresték a kedvét. Ilyen felelőtlenül boldog, csordulig megereszkedett volt az emberrek hangulata, amikor a hajnal tapintatlanul átderegett a sűrű párával belepett ablakokon, hogy figyelméztesse az alkalmi leánykérőket, közeledik a következő állomás: a valóság. Ettől a felismeréstől pedig jobban megtántorodtak, mint

az iszonytató mennyiségű italtól, amelyet a Nyugatitól magukba szívtak, hogy elodázzák valahogy az éjszakát, és sürgessék a kilométereket.

Nem ez volt az első szabad szombatos éjszaka, melyet a lány átvészelt. Szerzett tehát már némi tapasztalatot. Ahogyan gyakran mondta „amióta az utasellátónál vagyok” engem sok meglepetés már nem érhet. És úgy is viselkedett, mint akit nem érhet sok meglepetés. Ennek jegyében sohasem botránkoztok meg túlságosan a magukról megfellekedett részegek viselkedésén, nem szívta mellre a gorombaságaikat sem. Ezt a luxust nem engedhette meg magának. Utóvégre nem az Intercontinentálban dolgozik! Ezzel tisztában volt. Alkalmazkodnia kellett a hangos szavakhoz és a felhevült indulatokhoz. Ez is hozzátartozik a munkájához. Hogy közben egy kissé cinikussá vált? Erről igazán nem tehetett...

A lány azt hitte, végre egyedül van, kényelmesen rágyújtani készült, hogy végre ne csak a mások füstjét nyálja, hanem a maga cigarettáját szívja, amikor egy réveteg szemű, erősen bizonytalan tartású kis alak könyökölt rá a pultra. Valahogy elfelejtett elmenni vagy itthagyták, vagy ki tudja miféle szándék tartotta még benne a lelket?

— Jé, maga még itt van? — nézett rá a lány nem túlzottan nagy örömmel.

— Tudja, nem akartam a többiek előtt...

— Persze... — hagyta helyben a lány. — Mert a maga szándékai komolyak, mert maga nem olyan linkóci, mint a többiek, akik már pár üveg sörrel bezsonganak, aztán minden nőtől azt várják, hogy masnit kössön a lelkivilágukra...

— Maga ismer engem...
— Hogy ismerném, az túlzás lenne. Csak láttam egy párszor, ennyi az egész. De ez nem jelent semmit. Naponta millió embert látok, és egyet sem ismerek. Sőt azt hiszem, azok se engem...

Az éjszakának ez az elszántan csökönyös utóvédje azonban nem hátrált meg a lány szavaitól.

— Maga olyan rendes lánynak látszik, már ne haragudjon, hogy így mondom, de magáskához bizalommal fordulok, mert maga megért, maga nem vet meg, maga meghallgat, és biztos vagyok benne, hogy nem utasít vissza!

A lány már erősen unni kezdte a dolgot. Jaj, istenem, micsoda ezerszer ismételt, agyoncsépezt szöveg. Hát benne van a fizetésében, hogy neki ezt hallgatnia kell? Hogy nem dobhatja ki, hogy nem küldheti a fenébe? Meddig fog még neki ez a töppedt szörnyeteg szövegegni? Nyiregházáig, vagy még annál is tovább. Egészen a világ végezetéig?

— Nézzé, nekem ezen az éjszakán eddig kábé vagy húszan kér-

ték meg a kezemet. Engem tehát már nem érhet semmiféle meglepetés. Eggyel több vagy kevesebb, nem számít. Hát ki vele, mit akar. Valószínűleg maga a becsületes szegény ember legkisebb fia, akit az anyukája hét hamuba sült pogácsával engedett utának, hogy szerencsét csináljon, és megnyerje a világszép királykisasszony kezét. Azt hiszem azonban, hogy nagy bajban lenne, ha azt mondanám; rendben van, minden oké, magára vártam, amióta csak élek, holnap tehát lóhalálában gyerünk az anyakönyvvezetőhöz...

A férfi erre zavartan heherészni kezdett. Közben pedig a lelke mélyéig elpirult. Mint egy gyerek, akit rajta kapnak valami csínytevésben. Ráadásul még az is feszélyezte, hogy a lány tüntetően elfordult, mint aki ezzel a maga részéről befejezte a témát. Így tehát nem tehetett mást, minthogy elengedte végre a pultot — amelybe addig csimpaszkodott — és reszketeg léptekkel megélezte az ajtót.

Amint azonban szerencsésen kiért a büfékocsiból, rögtön leszar-marazta magát. Mert mi a fenének volt olyan gyáva? Miért kellett olyan gyorsan megfutamodnia?

Tapintatosan talán meg lehetett volna magyarázni a lánynak, hogy téved, hogy neki ezse ágában sincs noszolni.

Csak még egy üveg sört szeretett volna kikunyerálni tőle, hitelbe.

